

Yulia Mamonova, Adam Janek

Ruština pro samouky

a věčné začátečníky +MP3

Doma i ve třídě
zábavně
a zajímavě

Více než
4 hodiny
poslechových
cvičení

у меня
нет
девушки

у меня
есть
девушка

edika.

Ruština pro samouky a věčné začátečníky

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.edika.cz
www.albatrosmedia.cz

Yulia Mamonova, Adam Janek
Ruština pro samouky a věčné začátečníky – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2016

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA** a.s.

Yulia Mamonova, Adam Janek

Ruština pro samouky a věčné začátečníky

+ MP3

**Edika
Brno
2016**

Obsah

Seznamte se s ruštinou	9
1. Знакомство / Seznámení	14
2. Как дела? / Jak se máš?	22
3. Моя семья / Moje rodina	31
4. Что? Где? Когда? / Co? Kde? Kdy?	43
5. Какие у вас планы? / Co máte v plánu?	54
6. В Праге / V Praze	64
7. В ресторане / V restauraci	75
8. Где мы будем жить? / Kde budeme bydlet?	89
9. Свободное время / Volný čas	100
10. Как добраться...? / Jak se dostanu...?	113
11. Поехали! / Jedeme!	126
12. Идём за покупками! / Jdeme nakupovat!	140
13. В бар или в спортзал? / Do baru, nebo do tělocvičny?	153
14. Здоровье прежде всего! / Zdraví nade vše!	165
15. Давайте праздновать! / Pojďme slavit!	177
16. Алло, я вас слушаю! / Haló, poslouchám vás!	190
17. Будем в контакте! / Budeme ve spojení!	203
18. Какая погода будет завтра? / Jaké bude zítra počasí?	215
19. В офисе / V kanceláři	228
20. Россия – страна без границ / Rusko – země bez hranic	240
Краткий обзор грамматики	254
Русско-чешский словарь	264
Чешско-русский словарь	276

Seznam důležitých gramatických jevů

Pomocí tohoto seznamu si rychle vyhledáte potřebnou gramatickou látku. Seznam je uveden v abecedním pořadí se stránkováním.

azbuka	9
číslovky	
• základní číslovky 0–20 v prvním pádu	37
• základní číslovky 30–199 v prvním pádu	59
• základní číslovky 200 a výš v 1. pádu	147
• řadové číslovky	183
čtení a sdělení data	184
infinitiv	26
intonace otázek	48
конструкце мне нужен / нужна / нужно / нужны	146
(ne)přechylování v ruštině	235
oslovování	18
počítaný předmět	147
podstatná jména	
• skloňování tvrdých podstatných jmen rodu mužského v jednotném čísle (vzor студент/телефон)	26
• skloňování tvrdých podstatných jmen rodu ženského v jednotném čísle (vzor мама/работа)	36
• skloňování tvrdých podstatných jmen rodu středního v jednotném čísle (vзор правило)	47
• skloňování měkkých podstatných jmen rodu mužského v jednotném čísle (vзор преподаватель/автомобиль)	93
• skloňování měkkých podstatných jmen rodu ženského v jednotném čísle (vзор тѣтя/недѣля)	94
• skloňování podstatných jmen ženského rodu končících na měkkou souhlásku (souhláaska + ь) v jednotném čísle (vзор свекрѳвы/тетрѳды)	107
• skloňování podstatných jmen končících na -ий, -ия, -ие v jednotném čísle	132
• skloňování podstatných jmen rodu mužského a rodu ženského v množném čísle (vzory студент/телефон, мама/работа, преподаватель/автомобиль, тѣтя/недѣля)	158
• skloňování podstatných jmen rodu středního v množném čísle (vзор правило)	170
• skloňování podstatných jmen ženského rodu končících na měkkou souhlásku (souhláaska + ь) v množném čísle (vзор свекрѳвы/тетрѳды)	182
• skloňování podstatných jmen končících na -ий, -ия, -ие v množném čísle	196
• skloňování podstatných jmen zakončených na -ж, -ш, -ч, -щ, -ц	133
• nesklonná podstatná jména	81
přídavná jména	
• přídavná jména v 1. pádu	69
• skloňování přídavných jmen v jednotném čísle	145
• skloňování přídavných jmen v množném čísle	197
• stupňování přídavných jmen	208
příslovce	
• tvoření příslovcí	120
• stupňování příslovcí	219
slovesa	
• časování sloves typu читать, гулять	59
• časování sloves typu говорить	83
• časování sloves na -овать / -евать	105
• sloveso mít v ruštině	37
• sloveso jmenovat se	19
• časování slovesa být	48

• časování slovesa ехать	70
• časování slovesa хотеть	70
• časování slovesa идти	60
• časování slovesa есть	159
• časování slovesa жить	94
• časování slovesa любить	146
• časování slovesa купить	146
• časování slovesa вернуть(ся)	120
• časování slovesa видеть	211
• časování slovesa искать	119
• časování slovesa мочь	95
• časování slovesa писать	171
• časování slovesa пить	159
• časování slovesa сказать	82
• časování slovesa ходить	83
• časování zvratných sloves	105
slovní přízvuk	9
slovesné časy	
• tvoření minulého času	26
• tvoření budoucího času u nedokonavých sloves	48
slovesné způsoby	
• podmiňovací způsob	133
• tvoření rozkazovacího způsobu pro 2. osobu jednotného a množného čísla	171
• tvoření rozkazovacího způsobu pro 3. osobu jednotného a množného čísla	185
• tvoření rozkazovacího způsobu pro 1. osobu množného čísla	185
• rozkaz u zvratných sloves	171
slovesný vid	247
tzv. zrádní přátelé	248
účelové konstrukce typu чтобы + infinitiv	220
užití infinitivních vět	120
vyjádření přibližnosti	121
vyjádření potřeby a nutnosti	118
vyjádření dovolení a zákazu	233
vyjádření času	234
vykání	27
zápor	
• zápor u sloves	37
• zápor slovesa mít v minulém a budoucím čase	172
zájmena	
• osobní zájmena	18
• skloňování osobních zájmen	82
• skloňování přivlastňovacích zájmen v jednotném čísle	106
• skloňování přivlastňovacích zájmen v množném čísle	220
• skloňování ukazovacích zájmen этот, эта, это, эти	184

Milí studenti!

Právě otevíráte **Ruštinu pro samouky a věčné začátečníky**, která je určena každému, kdo má zájem osvojit si základy ruského jazyka nebo své znalosti oprášit. Tato učebnice vás na pozadí běžných životních situací seznámí s aktuální slovní zásobou a systematicky vás provede gramatikou ruského jazyka tak, abyste se naučili v nejběžnějších situacích aktivně komunikovat slovem i písmem.

Ruština pro samouky a věčné začátečníky vám přináší aktuální slovní zásobu, užitečné výrazy a fráze, zajímavé a vtipné úvodní texty, hodně fotografií a ilustrací, velké množství poslechů včetně namluvené slovní zásoby a v neposlední řadě mnoho nejrůznějších cvičení, ve kterých si procvičíte a upevníte své znalosti.

Na začátku knihy se nachází přehled a obsah jednotlivých lekcí, na jejím konci je umístěn souhrnný gramatický přehled a rusko-český i česko-ruský slovník. V učebnici samotné naleznete 20 lekcí, kterým předchází lekce „seznamovací“ – v té si osvojíte azbuku a poznáte nejdůležitější zákonitosti ruské výslovnosti. A jak vypadá každá další lekce? Jako první na vás čeká vždy vybraná zajímavost, která se vztahuje k tématu lekce. Následují namluvené úvodní dialogy se slovní zásobou a užitečnými frázemi. Další částí lekce je gramatický oddíl, který je vždy zaměřen na ty jevy, na které jste narazili v úvodních textech. Po gramatice na vás čekají různorodá cvičení, ve kterých si procvičíte novou i dříve probranou gramatiku a slovní zásobu. Poté budete mít možnost v každé lekci podle nahrávky a textu hádat osobu nebo věc, která se vztahuje k tématu lekce. Závěrečnou částí je klíč, díky němuž si můžete zkontrolovat správnost vybraných cvičení dané lekce.

Jednotlivé části každé lekce jsou uvedeny následujícími ikonkami a nadpisy:

ДИАЛОГИ / DIALOGY

СЛОВАРНЫЙ ЗАПАС / SLOVÍČKA

ФРАЗЕОЛОГИЯ / FRAZEOLOGIE

ГРАММАТИКА / GRAMATIKA

УПРАЖНЕНИЯ / CVIČENÍ

О КОМ JE ŘEČ?

Namluvené texty a cvičení jsou pak označeny takto:

Audio 05_01

Milí studenti, pevně věříme, že s tímto průvodcem základy ruského jazyka budete spokojeni a že pro vás bude přínosem! Zkrátka... ať se vám učebnice líbí!

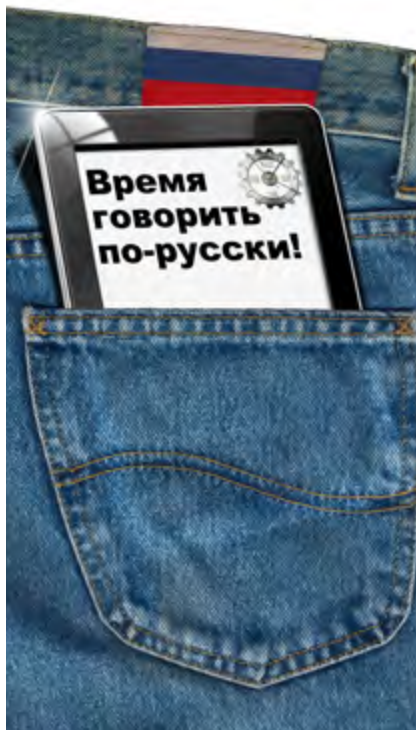
Vaši autoři

Yulia Mamonova a Adam Janek

Seznamte se s ruštinou

Ruština stejně jako čeština patří do rodiny slovanských jazyků. Společně s ukrajinštinou a běloruštinou tvoří skupinu východoslovanských jazyků (podobně jako například čeština a slovenština jsou součástí západoslovanských jazyků). Rusky na světě mluví přes 270 miliónů lidí. Jsme rádi, že jste se rozhodli naučit se nebo si oprášit základy ruštiny i vy!

AZBUKA

Ruská abeceda (azbuka) se skládá ze **33 písmen – 21 souhlásek, 10 samohlásek, měkkého a tvrdého znaku**. Měkký a tvrdý znak nemají hláskový význam, to znamená, že neoznačují žádnou hlásku.

V azbuce je několik písmen, která v latinské abecedě zcela chybí. Některá písmena azbuky pak mají shodnou grafickou podobu (například ruská písmena K, O, T, A aj. odpovídají českým písmenům K, O, T, A aj.), některá jsou odlišná (ruská písmena P, C, B aj. odpovídají českým písmenům R, S, V aj.). Na rozdíl od české abecedy, která hojně používá diakritická znaménka (háčky, čárky, kroužky), v azbuce nalezneme pouze dvě písmena s podobnými znaménky, a to й [j] a ъ [o/jo].

POSLECHNĚTE SI KOMPLETNÍ AZBUKU:

Audio 00_01

Аа Бб Вв Гг Дд Ее Ёё Жж Зз Ии Йй Кк Лл Мм Нн Оо Пп Рр Сс Тт Уу Фф Хх Цц Чч Шш Щщ Ъ ъ Ыы Ь ѣ Ээ Юю Яя

RUSKÝ SLOVNÍ PŘÍZVUK

Pro ruštinu je **velice důležitý** slovní přízvuk. Najdeme totiž taková slova, která se liší pouze postavením přízvuku: замо́к (zámek – stavba) – замо́к (zámek pro zamykání). Slovní přízvuk slouží rovněž ke správné výslovnosti. Zejména výslovnost samohlásek úzce souvisí s **dynamickou povahou** přízvuku (v ruštině se proto mluví o **přízvučných** a **nepřízvučných** samohláskách, které se vyslovují odlišně).

Přízvuky si vždy osvojujte u každého nového slova.

Na rozdíl od češtiny je přízvuk v ruštině **volný**, tj. může být v různých slovech na libovolné slabice (голо́д, моро́з, мо́локо), a **pohyblivý**, tj. v různých tvarech stejného slova může být na různých slabikách (го́род – jednotné číslo, ale городá – množné číslo; я хожу́ – 1. osoba jednotného čísla, ale ты ходи́шь – 2. osoba jednotného čísla).

V ruských textech **se přízvuky běžně neoznačují**. V učebnici však přízvuk bude značen u všech slov **čárkou** nad přízvučnou samohláskou (kromě jednoslabičných slov a slov s Ěě).

Zapamatujte si, že v ruštině na rozdíl od češtiny neexistují dlouhé a krátké samohlásky.

■ PÍSMENA AZBUKY

Základní dělení azbuky s výslovností jednotlivých písmen. Symbol ['] označuje **měkčnost** souhlásek:

a) samohlásky

běžné: **а э и ы о у**
[a] [e] [i] [y] [o] [u]

tzv. jotované: **е ё ю я**
[je/e] [jo/o] [ju/u] [ja/a]

Tzv. jotované samohlásky mohou mít **dvojitou výslovnost – buď s „j“ na začátku (proto jotované), nebo bez „j“**. Zapamatujte si následující pravidlo:

1. Na začátku slova, po samohláске a po tvrdém a měkkém znaku vyslovujeme s „j“ [je, jo, ju, ja]:
Např. **я́ма** [jájma] (jáma), **бо́юсь** [bajús'] (bojím se), **объ́ект** [abjékt] (objekt, předmět) apod.
2. Po souhláске vyslovujeme **bez „j“** [e, e, u, a] + předcházející souhláска se vyslovuje měkce:
Např. **де́лать** [d'élat'] (dělat), **те́тя** [t'éta'] (teta), **ле́то** [l'éto] (léto).

Pozor: po vždy tvrdých souhláскách (**ж, ш, ц** – viz rovněž níže rozdělení na měkké a tvrdé souhlásky) se tyto samohlásky vyslovují [e, e, u, a] a neměkčí přitom předcházející souhláска (**ж, ш, ц** jsou **vždy tvrdé!**).

Pamatujte si, že jotovaná samohláска **Ěě je vždy přízvučná!** V dnešní ruštině je tendence nahrazovat v psaném textu (literatura, noviny, časopisy atd.) samohláска **ě** samohláскou **e** (výslovnost se ale vždy zachovává, tj. vyslovujeme vždy jako písmeno **ě!**). Pro učební účely ale v této učebnici používáme vždy písmeno **ě**.

b) souhlásky

б в г д ж з й к л м
[b] [v] [g] [d] [ž] [z] [j] [k] [l] [m]

н п р с т ф х ц ч ш щ
[n] [p] [r] [s] [t] [f] [ch] [c] [č] [š] [šš]

Rozdělení souhlásek na měkké a tvrdé:

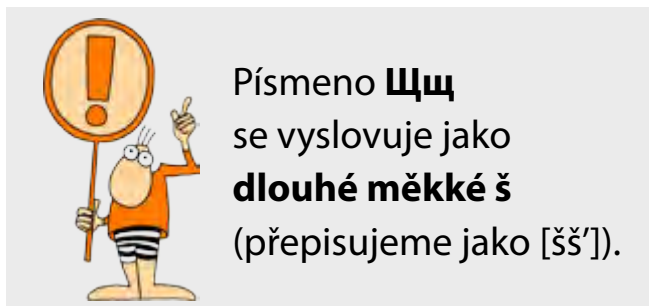
1. jen **měkké**: **й, ч, щ**
2. jen **tvrdé**: **ж, ш, ц**
3. ostatní souhlásky mohou být tvrdé i měkké – záleží na následujícím písmenu.

Zapamatujte si jednoduchou pomůcku, jak poznat tvrdou či měkkou souhláску:

Ruské samohlásky **а, э, о, у, ы** označují **tvrdou výslovnost** předcházející souhlásky:
да́р [dar] (dar), **до́м** [dom] (dům), **лу́к** [luk] (cibule, luk), **мы́с** [mys] (mys).

Písmena **е, ё, ю, я, и, ь** naopak označují **měkkou výslovnost** předcházející souhlásky:

ле́с [l'es] (les), **не́с** [n'os] (nesl), **Лю́ба** [l'úba] (Ljuba), **мя́со** [m'ása] (maso), **ри́с** [r'is] (rýže), **пе́нь** [p'en'] (pařež)

Přepis ruských písmen a slov tak, jak je slyšíme a vyslovujeme, uvádíme latinkou v hranatých závorkách.

c) měkký a tvrdý znak

měkký znak ъ

tvrdý znak ъ́

Měkký znak má tři základní funkce:

1. **Označuje měkkost** – změkčuje předcházející souhlásku (na konci či uprostřed slova):
Např. ноль [noľ'] (nula), конь [kon'] (kůň), делать [d'elat'] (dělat), школьн^ый [škóľ'nyj] (školní)
2. **Označuje gramatický tvar**:
Např. уч^итьс^я (učit se – infinitiv) У^читс^я (učí se – 3. osoba jednotného čísla)
3. Slouží jako tzv. **rozdělovací znak** před určitými písmeny:
Např. но^чью [nočju] (v noci), пью [rju] (piju), бь^ешь [bjoš] (biješ)

Tvrdý znak slouží zejména jako rozdělovací znak, a to především u slov s předponami:

Např.: отъ^езд [atjést] (odjezd), въ^ехать [vjéchat'] (vjet, zajet), съ^ел [sjel] (snědl)

VÝSLOVNOST VYBRANÝCH RUSKÝCH SAMOHLÁSEK

Je nutné rozlišovat samohlásky, které jsou tzv. **pod přízvukem**. Samohlásky **pod přízvukem** (v přízvučné pozici) si zachovávají svoji kvalitu (= vyslovují se tak, jak je vidíme napsané) a nemění se! Samohlásky, které **nejsou pod přízvukem** (jsou v nepřízvučné pozici), se tzv. **redukují** (= vyslovují se jinak, než je vidíme napsané).

Nejznatelněji podléhají zmíněné redukcii samohlásky **о** [o], **е** [je/e], **я** [ja/a].

Pro výslovnost **о** [o], **е** [je/e], **я** [ja/a] si **zapamatujte jednoduché pravidlo**:

1. Když na těchto samohláskách leží přízvuk (tj. přízvuk padá na o, e, я) = vyslovují se jako **о** [o], **е** [je/e], **я** [ja/a], tj. jejich **výslovnost se nemění!**

2. Pokud jsou tyto samohlásky v tzv. nepřízvučné pozici (tj. nepadá na ně přízvuk), ruské **о** vyslovujeme spíše jako [a] a výslovnost samohlásek **е**, **я** se poté blíží samohlásce [i]. Zapamatujte si, že čím dále jsou tyto nepřízvučné samohlásky od přízvučné slabiky, tím více uzavřeněji se vyslovují.

PSACÍ AZBUKA

Pozorně se podívejte na níže uvedená slova a srovnajte jejich grafickou podobu písma tiskacího, psacího a kurzívy. Věnujte pozornost následujícím pravidlům u psací abukvy:

1. Je nezbytné dodržovat usazení jednotlivých písmen vůči základní lince. Části některých písmen zasahují nad horní linku (ђ, ђ) či naopak sahají pod linku základní (ђ, ђ, ђ, ђ, ђ, ђ).
2. Psací písmena м, л, я se v ruštině musí připojovat k předchozímu písmenu vždy malým zobáčkem (háčkem).

дђдушка	дђдушка	дђдушка
отђц	отђц	отђц
брат	брат	брат
дорогђй	дорогђй	дорогђй
дђньги	дђньги	дђньги
подрђга	подрђга	подрђга
зелђный	зелђный	зелђный
толстђй	толстђй	толстђй

MĚJTE NEUSTÁLE NA PAMĚTI

1. Po г, к, х se vždy píše pouze и, nikdy ђ (гитара, кино, хитрая)!
2. Po ж, ш, ч, щ se v ruských slovech nepíše я, ю. Musí následovat а, у (частво, щука)! (Pozor na přejatá slova z cizích jazyků – жури, брошюра apod.)
3. Po ж, ш, ч, щ se v ruských slovech píše vždy jen и, nikdy ђ (живђй, широко, чистђй)!
4. Písmena е, ђ, ю, я, и, ђ mĚkčí předcházející souhlásku (neplatí pro vždy tvrdé souhlásky – ж, ш, ц)!
5. Samohlásky о [o], е [je/e], я [ja/a] si zanechávají svoji kvalitu (= vyslovují se tak, jak je vidíme napsané) **pouze v přízvучné pozici**. Ve všech ostatních pozicích podléhají tzv. redukci (= vyslovují se jinak, než je vidíme napsané).
6. **Pozor** na koncovky -oro/-ero, u kterých se **ruské r** vždy vyslovuje jako [v]!

Ničeho se nebojte! Jakmile na nahrávkách uslyšíte první dialogy, budou vám veškerá pravidla okamžitě jasná a základy ruštiny si rychle osvojíte! Tak jdeme na to ☺.

А З Б У К А

А	а	<i>А</i>	<i>а</i>	a
Б	б	<i>Б</i>	<i>б</i>	b
В	в	<i>В</i>	<i>в</i>	v
Г	г	<i>Г</i>	<i>г</i>	g
Д	д	<i>Д</i>	<i>д</i>	d
Е	е	<i>Е</i>	<i>е</i>	je (-e)
Ё	ё	<i>Ё</i>	<i>ё</i>	jo (-o)
Ж	ж	<i>Ж</i>	<i>ж</i>	ž
З	з	<i>З</i>	<i>з</i>	z
И	и	<i>И</i>	<i>и</i>	i
Й	й	<i>Й</i>	<i>й</i>	j
К	к	<i>К</i>	<i>к</i>	k
Л	л	<i>Л</i>	<i>л</i>	l
М	м	<i>М</i>	<i>м</i>	m
Н	н	<i>Н</i>	<i>н</i>	n
О	о	<i>О</i>	<i>о</i>	o

П	п	<i>П</i>	<i>п</i>	p
Р	р	<i>Р</i>	<i>р</i>	r
С	с	<i>С</i>	<i>с</i>	s
Т	т	<i>Т</i>	<i>т</i>	t
У	у	<i>У</i>	<i>у</i>	u
Ф	ф	<i>Ф</i>	<i>ф</i>	f
Х	х	<i>Х</i>	<i>х</i>	ch
Ц	ц	<i>Ц</i>	<i>ц</i>	c
Ч	ч	<i>Ч</i>	<i>ч</i>	č
Ш	ш	<i>Ш</i>	<i>ш</i>	š
Щ	щ	<i>Щ</i>	<i>щ</i>	šč
	Ъ		<i>Ъ</i>	tvrdý znak
	Ы		<i>Ы</i>	y
	Ь		<i>Ь</i>	měkký znak
Э	э	<i>Э</i>	<i>э</i>	e
Ю	ю	<i>Ю</i>	<i>ю</i>	ju (-u)
Я	я	<i>Я</i>	<i>я</i>	ja (-a)

1

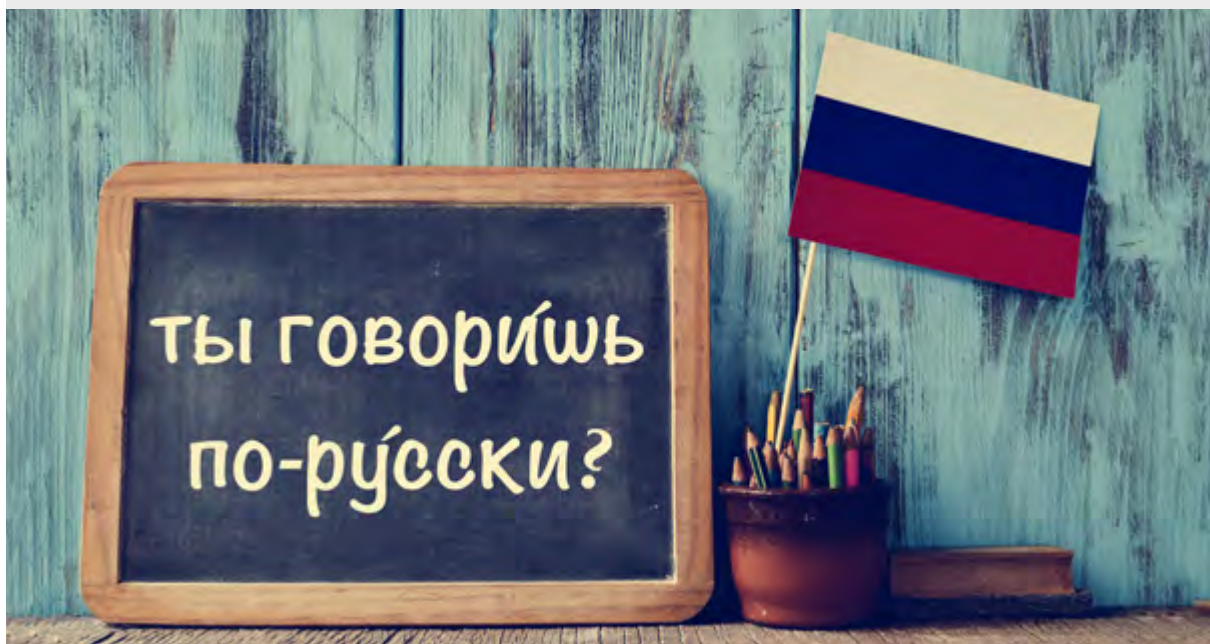
Знакóмство Seznámení

V první lekci se naučíte představit sami sebe, zeptat se druhých osob na jejich jméno a odkud jsou, a další základní společenské fráze. Naučíte se osobní zájmena v 1. a 4. pádu, seznámíte se se stavbou ruské věty v přítomném čase a s rozdílem v oslovování mezi ruštinou a češtinou. Veškerou gramatiku si následně osvojíte ve cvičeních. Ničeho se nebojte, začínáme ☺.

Víte, že...

... rusky mluvících lidí je na celém světě přes 270 miliónů? Z toho v samotném Rusku žije přibližně 140 miliónů rusky mluvících osob. Podle analytiků a statistiků byl ale počet rusky mluvících na celém světě ještě v 90. letech 20. století okolo 350 miliónů.

ДИАЛОГИ / DIALOGY

1.

Audio 01_01

- 👉 Привѣт! Я Ада́м, а как тебя́ зову́т?
- 👉 Привѣт! Меня́ зову́т Лари́са.
- 👉 О́чень прия́тно.
- 👉 Мне то́же. Отку́да ты?
- 👉 Я из Чѣхии, я чех. А ты?
- 👉 Я из Росси́и, я ру́сская.
- 👉 Мне порá. Пока́.
- 👉 Пока́.

Ahoj! Já jsem Adam, a jak se jmenuješ ty?

Ahoj! Jmenuji se Larisa.

Těší mě.

Mě také. Odkud jsi?

Já jsem z Česka, jsem Čech. A ty?

Já jsem z Ruska, jsem Ruska.

Už musím jít. Ahoj.

Ahoj.

2.

Audio 01_02

👉 Вэра, кто это?	Věro, kdo je to?
👉 Это моя подру́га.	To je moje kamarádka.
👉 А как её зову́т?	A jak se jmenuje?
👉 Её зову́т Рена́та.	Jmenuje se Renáta.
👉 Отку́да она́?	Odkud je?
👉 Она́ слова́чка, как и я, она́ из Слова́кии.	Ona je Slovenka jako já, je ze Slovenska.

3.

Audio 01_03

👉 Здравствуйте! Позво́льте предста́виться: меня́ зову́т Мо́ника. А вас?	Dobrý den! Dovolte mi, abych se představila: jmenuji se Monika. A vy?
👉 До́брый день! При́ятно познако́миться, Мо́ника. Я Ви́ктор.	Dobrý den! Rád vás poznávám, Moniko. Já jsem Viktor.
👉 Ви́ктор, вы из Росси́и?	Viktore, vy jste z Ruska?
👉 Да, я ру́сский, из Росси́и. А вы че́шка?	Ano, já jsem Rus, jsem z Ruska. A vy jste Češka?
👉 Да, я из Че́хии.	Ano, já jsem z Česka.
👉 До свидáния. Всегó хоро́шего!	Na shledanou. Mějte se hezky!
👉 До свидáния. Всегó до́брого!	Na shledanou. Mějte se hezky!

4.

Audio 01_04

👉 Душа́н, познако́мся, это мои́ родители. Их зову́т Еле́на и Влади́мир. ... Па́па и ма́ма, это мой друг Душа́н.	Dušane, seznam se, to jsou moji rodiče. Jmenují se Jelena a Vladimír. ... Tatko a mamko, to je můj kamarád Dušan.
👉 О́чень рад познако́миться! Меня́ зову́т Душа́н.	Moc mě těší! Jmenuji se Dušan.
👉 Вза́ймно. Душа́н, вы из Че́хии?	Nás také těší. Dušane, vy jste z Česka?
👉 Нет, я не из Че́хии. Я слова́к, я из Слова́кии.	Ne, já nejsem z Česka. Jsem Slovák, jsem ze Slovenska.

СЛОВА́РНЫЙ ЗАПА́С / SLOVÍČKA

Audio 01_05

вза́ймно	vzájemně, navzájem	па́па, па́пы (m)	táta, tatka
друг, дру́га (m)	kamarád, přítel	подрю́га, подрю́ги (ž)	kamarádka
из (из Че́хии, из Росси́и, из Слова́кии)	z, ze (z Česka, z Ruska, ze Slovenska)	познако́миться	seznámit se
кто	kdo	родите́ли, родите́лей	rodiče, rodičů
ма́ма, ма́мы (ž)	máma, mamka	Росси́я, Росси́и (ž)	Rusko
отку́да	odkud	Слова́кия, Слова́кии (ž)	Slovensko
о́чень	velmi	Че́хия, Че́хии (ž)	Česko
		это́ (это́ моя́ подрю́га)	to je (to je moje kamarádka)

Привѐт!	Ahoj! (při setkání)
Меня зовут ...	Jmenuji se...
Как тебя зовут?	Jak se jmenuješ?
Я Адам.	Já jsem Adam.
Как её зовут?	Jak se jmenuje? (ona)
Её зовут ...	Jmenuje se...
Как его зовут?	Jak se jmenuje? (on)
Его зовут ...	Jmenuje se...
Кто это?	Kdo je to?
Откуда ты?	Odkud jsi?
Добрый день!	Dobrý den!
Здравствуйте!	Dobrý den!
Позвольте представиться.	Dovolte, abych se představil/a.
Очень рад / рада познакомиться!	Rád vás poznávám!
Приятно познакомиться!	Rád vás poznávám!
Очень приятно.	Moc mě těší.
Мне тоже (приятно).	Také mě těší.
Мне пора!	Už musím jít.
Пока!	Ahoj! (při loučení)
До свидания.	Na shledanou.
Всего хорошего.	Mějte se hezky.
Всего доброго.	Mějte se hezky.

ПАМАТУЈТЕ:

ДА	-	НЕТ
ANO	-	NE

ГРАММАТИКА / GRAMATIKA

RUSKÁ VĚTA

Pamatujte si, že v ruštině se **nevyjadřuje tvar slovesa být v přítomném čase**. Pozorujte:

Я Ада́м.	Já jsem Adam.
Откуда́ ты?	Odkud jsi ?
Кто́ это?	Kdo je to?
Э́то моя́ подру́га.	To je moje kamarádka.
Мы́ из Чехии́.	My jsme z Česka.
Вы́ из Росси́и?	Vy jste z Ruska?
Они́ из Слова́кии.	Oni jsou ze Slovenska.

Někdy se můžete setkat s tím, že chybějící tvar slovesa je nahrazen pomlčkou:

Лари́са – подру́га Мо́ники.	Larisa je kamarádka Moniky.
Ви́ктор – друг Ада́ма.	Viktor je Adamův kamarád.

За́пор se v přítomném čase vyjadřuje zápornkou **не**, kterou klademe před dané slovo:

Я не из Чехии́.	Já nejsem z Česka.
Он не мой друг.	Он není můj kamarád.

OSOBNÍ ZÁJMENA

Naučte se osobní zájmena:

Я	МЫ
ТЫ	ВЫ
ОН, ОНА́, ОНО́	ОНИ́

NÁRODNOSTI

Zapamatujte si, že jména příslušníků států se v ruštině píší vždy s **malým písmenem**. Pozorujte:

Ада́м чех .	Adam je Čech.
Ви́ктор из Росси́и, он ру́сский .	Viktor je z Ruska, je Rus.
Она́ из Слова́кии, она́ слова́чка .	Ona je ze Slovenska, je Slovenka.

OSLOVOVÁNÍ

Zapamatujte si, že na rozdíl od češtiny v ruštině **oslovujeme pomocí 1. pádu**. Pozorujte:

Приве́т, Ада́м!	Ahoj, Adame!
До́брый день, Ви́ктор!	Dobrý den, Viktore!
Здра́вствуйте, Лари́са!	Dobrý den, Lariso!
Мне пора́, Ири́на . Пока́!	Už musím jít, Irino . Ahoj!
Всего́ хоро́шего, О́льга!	Měj se hezky, Olgo!

SLOVESO JMENOVAT SE

V dialozích jste se seznámili s frázemi typu *Меня зовут Лариса* nebo *Как тебя зовут?* Vazba se slovesem *jmenovat* se se pojí vždy se 4. pádem – některá osobní zájmena ve 4. pádu již znáte, ostatní se nyní naučíte. Jednotlivé fráze si zapamatujte. Pozorujte:

Меня зовут Адам.
Как **тебя** зовут?
Как **её** зовут? / Как **его** зовут?
Нас зовут Владимир и Елена Ивановы.
Как **вас** зовут?
Как **их** зовут?

Jmenuji se Adam.
Jak se jmenuješ?
Jak se jmenuje? (ona) / (on)
Jmenujeme se Vladimír a Jelena Ivanovovi.
Jak se jmenujete?
Jak se jmenují? (oni, ony)

УПРАЖНЕНИЯ / CVIČENÍ

1. Spojte věty, které k sobě patří podle smyslu (vycházejte z úvodních dialogů).

- 1 Рад познакомиться.
- 2 Кто это?
- 3 Как его зовут?
- 4 Откуда вы?
- 5 Они из России?
- 6 Очень приятно!
  - a. Его зовут Ян.
  - b. Взаимно.
  - c. Мне тоже очень приятно.
  - d. Нет, они из Чехии.
  - e. Мы из России.
  - f. Это мой друг.

2. Odhadněte, jak zněla předchozí věta.

- 1 _____? Это мой друг.
- 2 _____ . Взаимно.
- 3 _____? Антон.
- 4 _____? Нет, она не словачка.
- 5 _____? Я из России, а ты?
- 6 _____? Да, она / Ольга подруга Адама.

3. Poslechněte si dialogy ze začátku lekce a do tabulky k jednotlivým státům přiřadte jména osob podle toho, z kterého státu jsou. Poté vytvořte

jednoduché věty v ruštině, kdo je odkud. Správné řešení si poslechněte na nahrávce.

Audio 01_07

Россия   Чехия   Словакия

_____

(Адам, Лариса, Вера, Мони́ка, Ви́ктор, Душа́н)

4. Následující věty přeformulujte podle vzoru za použití vazby se slovesem *jmenovat se*.

Vzor: Я Адам. > *Меня зовут Адам.*

- 1 Ты Алексе́й?
- 2 Он Ю́ра.
- 3 Мы Алексе́ндр и О́льга.
- 4 Они Ро́ма и Ири́на.
- 5 Вы Са́ша?
- 6 Она́ Кла́ра?

5. Věty doplňte podle smyslu tvarem buď mužského, anebo ženského rodu.

- 1 Ян чех, Яна тоже .....
- 2 Ольга русская, Олег тоже .....
- 3 Он из Словакии, ... тоже словачка.
- 4 Познакомьтесь, это мой друг, а это мой .....
- 5 Его зовут Александр, а ..... зовут Александра.
- 6 Ирина, я рад с вами познакомиться. – И я тоже очень ....., Антон.

6. Odpovědíte

- a) *kladně*
- b) *záporně*

Audio 01_08

Poté si správné řešení poslechněte na nahrávce.

Vzor: *Он(и) из России? > Да, он(и) из России. Нет, он(и) не из России.*

1. Адам из России?
2. Вера из Чехии?
3. Душан из Словакии?
4. Он словак?
5. Она русская?

6. Это родители Ивана?
7. Это друг Виктора?
8. Это друг Моники?
9. Они чехи?
10. Владимир и Елена русские?

7. Představte se, řekněte, jak se jmenujete a odkud jste.

8. Podle smyslu doplňte rozhovor výrazy z nabídky.

Poté si dialog poslechněte.

Audio 01_09

очень	порá	познакóмиться	тебá
откúда	тóже	нет	зовúт

- Привёт! Меня ..... Марина, а .....?
- Привёт! Приятно ....., я Иван.
- И мне ..... приятно. .... ты, Иван?
- Я из России. А ты ..... из России?
- ....., я не из России. Я из Словакии.
- Мне ....., пока!
- Пока!

9. Podle smyslu doplňte do dialogu chybějící výrazy.

Poté si dialog poslechněte.

Audio 01_10

- Здра́вствуйте, ... предста́виться. .... зову́т Анто́н, а ..... мой друг Кири́лл.
- Здра́вствуйте, ... познако́миться, я Верони́ка.
- Верони́ка, вы ..... Росси́и?
- ....., я не из Росси́и, я че́шка. А вы, Анто́н, слова́к?
- Нет, я ру́сский.
- Кири́лл, а вы .....?
- Я из Росси́и, ... и мой друг.

10. Přeložte věty do ruštiny.

1. Jmenuji se Saša, jsem Rus. Moji rodiče jsou Larisa a Viktor, jsou také z Ruska.
2. Irino, to je moje kamarádka Věra, je ze Slovenska.
3. Dobrý den, jak se jmenujete? – Jmenuji se Renáta.
4. Jste z Ruska? – Ne, nejsem z Ruska, jsem z Česka.

О КОМ JE ŘEČ?

Audio 01_11

Позвольте предста́виться: меня́ зову́т Влади́мир Влади́мирович, я ру́сский. Послédние не́сколько лет я глава́ са́мого большо́го госуда́рства в ми́ре. У меня́ две до́чки. Их зову́т Мари́я и Екате́рина.

Klíč:

cv. 1 1b, 2f, 3a, 4e, 5d, 6c

cv. 2 1. Кто это? 2. (Очень) Рад познако́миться. / (Очень) Приятно познако́миться. 3. Как тебя́/его́ зову́т? 4. Она́ слова́чка? 5. Отку́да ты? 6. О́льга – подро́уга Ада́ма?

cv. 3 **Audio 01_07** Ада́м из Че́хии. Ла́ри́са из Росси́и. Ве́ра из Слова́кии. Мо́ника из Че́хии. Ви́ктор из Росси́и. Душа́н из Слова́кии.

cv. 4 1. Тебя́ зову́т Алексе́й? 2. Его́ зову́т Ю́ра. 3. Нас зову́т Алексе́ндр и О́льга. 4. Их зову́т Ро́ма и Ири́на. 5. Вас зову́т Са́ша? 6. Её́ зову́т Клáра?

cv. 5 1. че́шка 2. ру́сский 3. она́ 4. друг 5. её́ 6. ра́да

cv. 6 **Audio 01_08** 1. Да, Ада́м из Росси́и. Нет, Ада́м не из Росси́и. 2. Да, Ве́ра из Че́хии. Нет, Ве́ра не из Че́хии. 3. Да, Душа́н из Слова́кии. Нет, Душа́н не из Слова́кии. 4. Да, он слова́к. Нет, он не слова́к. 5. Да, она́ ру́сская. Нет, она́ не ру́сская. 6. Да, это́ роди́тели Ива́на. Нет, это́ не роди́тели Ива́на. 7. Да, это́ друг Ви́ктора. Нет, это́ не друг Ви́ктора. 8. Да, это́ подро́уга Мо́ники. Нет, это́ не подро́уга Мо́ники. 9. Да, они́ че́хи. Нет, они́ не че́хи. 10. Да, Влади́мир и Еле́на ру́сские. Нет, Влади́мир и Еле́на не ру́сские.

cv. 8 **Audio 01_09**

–Приве́т! Меня́ зову́т Мари́на, а тебя́?

–Приве́т! Прия́тно познако́миться, я Ива́н.

–И мне о́чень то́же прия́тно. Отку́да ты, Ива́н?

–Я из Росси́и. А ты то́же из Росси́и?

–Нет, я не из Росси́и. Я из Слова́кии.

–Мне по́ра, пока́!

–Покá!

cv. 9 **Audio 01_10**

–Здра́вствуйте, **позвольте** предста́виться. **Меня́** зову́т Анто́н, а **это́** мой друг Кири́лл.

–Здра́вствуйте, **ра́да прия́тно** познако́миться, я Верони́ка.

–Верони́ка, вы **из Росси́и**?

–**Нет**, я не из Росси́и, я че́шка. А вы, Анто́н, слова́к?

–Нет, я ру́сский.

–Кири́лл, а вы **отку́да**?

–Я из Росси́и, **как** и мой друг.

cv. 10 1. Меня́ зову́т Са́ша, я ру́сский. Мои́ роди́тели Ла́ри́са и Ви́ктор, они́ то́же из Росси́и. 2. Ири́на, это́ моя́ подро́уга Ве́ра, она́ из Слова́кии. 3. До́брый де́нь / Здра́вствуйте, как вас зову́т? – Меня́ зову́т Рена́та. 4. Вы из Росси́и? – Нет, я не из Росси́и, я из Че́хии.

■ **О КОМ JE ŘEČ?** Dovolte, abych se představil: jmenuji se Vladimír Vladimirovič, jsem Rus. Posledních několik let jsem hlavou největšího státu světa. Mám dvě dcery. Jmenují se Maria a Jekatěrina.

(\Vladimír Vladimirovič Ručn)

2

Как делá? Jak se máš?

Ve druhé lekci si osvojíte fráze, kterými se ptáme *Jak se komu daří?*, naučíte se skloňovat tvrdá podstatná jména mužského rodu v jednotném čísle, tvořit minulý čas od většiny ruských sloves a seznámíte se s dalšími dílčími gramatickými celky, které si následně procvičíte ve cvičeních. Jste připraveni na druhou lekci? Jdeme na to 😊.

Víte, že...

... zřejmě nejfrekventovanější otázkou v ruských sociálních sítích je právě otázka Как делá? Většinou je ještě doplněna pozdravem Привёт / Привéтик, как делá? Oproti tomu v telefonické komunikace nejčastěji Rusové slyší otázku Ты где?

ДИАЛОГИ / DIALOGY

1.

Audio 02_01

- 👉 Привѣт, Антѳн!
- 👉 Привѣт, Марина! Рад тебѳ видѣть! Как делѳ?
- 👉 Всѳ хорѳшѳ, спѳсѳibo. А ты как?
- 👉 Отлѳчно! Сегѳдня я сдал экзѳмен в университет, я ужѳ почтѳ студѣнт!
- 👉 Молодѣц! Очѣнь рѳда за тебѳ. А как твой брат? Как у негѳ делѳ?
- 👉 У негѳ всѳ тѳже неплохѳ. Вчѳра вернѳлся из ѳтпуска, а сейчѳс он на концѣрте в клубѳе.
- 👉 Да, я слѳшала о концѣрте. Привѣт емѳ от менѳ, мне порѳ. Пока!
- 👉 Пока!

Ahoj, Antone!

Ahoj, Marino! Rád tѣ vidѣm! Jak se mѳš?

Všechno je fajn, dѳky. A co ty?

Vѳbornѣ! Dnes jsem udѣlal zkoušku na univerzitu, uѣ jsem skoro student!

Jsi borec! Jsem za tebe rѳda. A co tvѳj bratr? Jak se mѳ?

Taky se nemѳ špatnѣ. Vчѳra pѳijel z dovolenѣ, a nynѳ je v klubu na koncertѣ.

Ano, o koncertѣ jsem slyšela. Pozdravuj ho ode mѣ, uѣ musѳm jѳt. Zatѳm!

Zatѳm!

2.

Audio 02_02

- 👉 Денис, привѣт! Как у тебѳ делѳ?
- 👉 Привѣт, Кирилл! Делѳ так себѳе.
- 👉 А почему? Чтѳ случѳлось?
- 👉 Я вчѳра гулял в паркѳе и потерял телефон!
- 👉 Да, ѣтѳ неприятно.

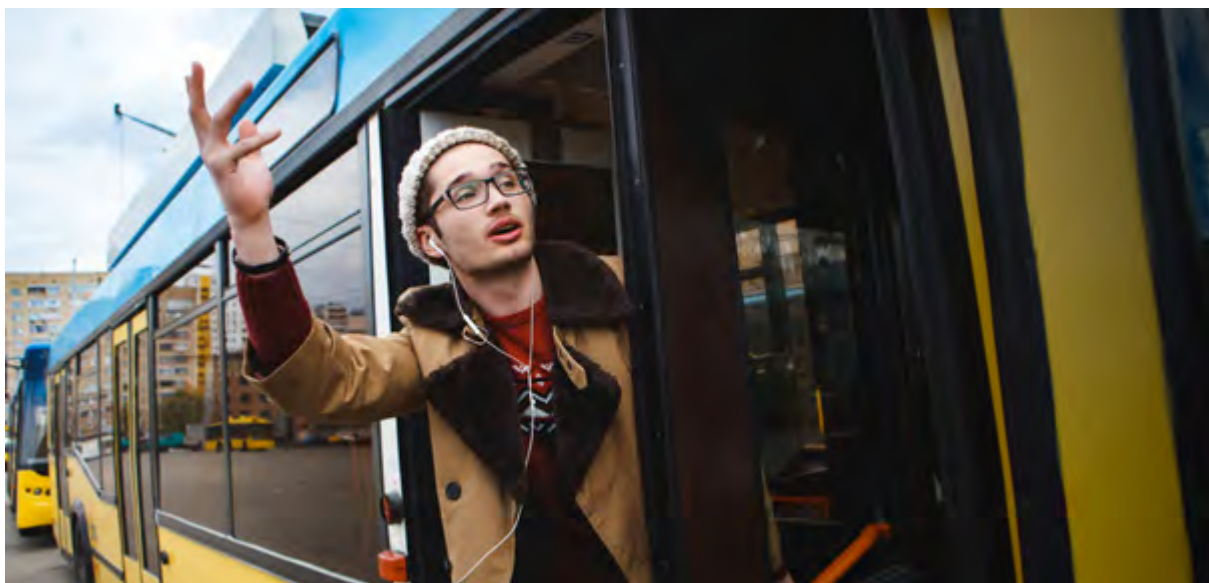
Ahoj, Denisi! Jak se mѳš?

Ahoj, Kirile! Nic moc.

A proč? Co se stalo?

Vчѳra jsem se prochѳzel v parku a ztratil jsem telefon.

Ano, to je nepѳjemnѣ.

- ☞ Ну а ты как поживаешь? Я тебя давно не видел.
- ☞ Ничего, только на прошлой неделе немного болел, но сейчас я в полном порядке. Извини, вот мой автобус. Мне пора.
- ☞ Ну пока!
- ☞ Пока!

No a jak žiješ ty? Dlouho jsem tě neviděl.
 Ujde to, jen minulý týden jsem byl trochu nemocný, ale teď jsem už zcela v pořádku. Promiň, to je můj autobus. Už musím.
 Tak ahoj!
 Ahoj!

3.

Audio 02_03

- ☞ Здравствуйте, Ольга Петровна!
- ☞ Добрый день, Иван Алексеевич! Давно я вас не встречала! Вы были в отъезде?
- ☞ Да, я был в другом городе, только вчера приехал.
- ☞ А как у вас дела?
- ☞ Спасибо, не жалеюсь.
- ☞ А как ваша семья? Как внук?
- ☞ Прекрасно! У внука дела очень хорошо. А вы как поживаете?
- ☞ К сожалению, не очень. Много работы, конфликты дома...
- ☞ Очень жаль. Но не вешайте нос, Ольга Петровна, это не конец света!
- ☞ Спасибо за поддержку!

Dobrý den, Olgo Petrovno!
 Dobrý den, Ivane Alexejeviči! Už jsem vás dlouho nepotkala! Byl jste na cestách?
 Ano, byl jsem v jiném městě, teprve včera jsem se vrátil.
 A jak se máte?
 Děkuji, nestěžuji si.
 A co vaše rodina? Co váš vnuk?
 Skvěle! Vnuk se má moc dobře. A jak žijete vy?
 Bohužel, ne moc dobře. Hodně práce, doma hádky...
 To je mi líto. Ale nevěste hlavu, Olgo Petrovno, není to konec světa!
 Děkuji za podporu!

СЛОВАРНЫЙ ЗАПАС / SLOVÍČKA

Audio 02_04

автобус, автобуса (*m*)

autobus

болеть

být nemocný

брат, брата (*m*)

bratr

вернуться

vrátit se

видеть

vidět

внук, внука (*m*)

vnuk

встречать

potkávat, setkávat se

вчера

včera

город, города (*m*)

město

гулять

procházet se

давно

dávno

дома

doma

другой

jiný, druhý

клуб, клуба (*m*)

klub

конец, конца (*m*)

konec

концерт, концерта (*m*)

koncert

конфликт, конфликта (*m*)

konflikt, hádka

неделя, недели (*ž*)

týden

немного

trochu, málo

неплохо

celkem dobře, slušně

неприятно

nepříjemné, nemilé

отлично

výborně, skvěle

отпуск, отпуска (*m*)

dovolená

парк, парка (*m*)

park

поддержка, поддержки (*ž*)

podpora

порядок, порядка (*m*)

pořádek

потерять

ztratit

почти

téměř, skoro

приехать	přijet
работа, работы (ž)	práce (činnost), zaměstnání
свет, света (m)	svět (zde)
сегодня	dnes
сейчас	yní, teď
семья, семьи (ž)	rodina
слышать	slyšet

студент, студента (m)	student
твой	tvůj
телефон, телефона (m)	telefon
только	jen, teprve
уже	už, již
университет, университета (m)	univerzita
экзамен, экзамена (m)	zkouška, test

ФРАЗЕОЛОГИЯ / FRAZELOGIE

Audio 02_05

Рад/а тебя видеть!	Rád/a tě vidím!
Как дела?	Jak se máš? / Jak se máte?
Всё хорошо!	Mám se dobře! (Všechno je dobré!)
Спасибо!	Děkuji!
Молодец!	Jsi borec! / Jsi pašák!
Очень рад/а за тебя!	Jsem za tebe rád/a!
Как у него дела?	Jak se má? (on)
У него тоже неплохо.	Taky se nemá špatně. (on)
Привет ему от меня.	Pozdravuj ho ode mě.
Как у тебя дела?	Jak se máš?
Дела так себе.	Mám se nic moc.
Что случилось?	Co se stalo?
А ты как поживаешь?	A jak se máš ty? (A jak žiješ ty?)
на прошлой неделе	minulý týden
Вы были в отъезде?	Byl jste na cestách? / Byli jste na cestách?
А как у вас дела?	A jak se máte vy?
Спасибо, не жалуюсь.	Děkuji, nestěžuji si.
Извини(те)!	Promiň(te)!
К сожалению.	Bohužel.
Очень жаль.	Je mi to moc líto.
Не вешайте нос!	Nevěste hlavu!
Спасибо за поддержку!	Děkuji za podporu!

ГРАММАТИКА / GRAMATIKA

SKLOŇOVÁNÍ TVRDÝCH PODSTATNÝCH JMEN RODU MUŽSKÉHO V JEDNOTNÉM ČÍSLE

Z úvodních dialogů již znáte mnoho podstatných jmen mužského rodu, která jsou zakončena na tvrdou souhlásku. Nyní se seznámíte se všemi pády takových podstatných jmen. Mějte i zde na paměti, že v ruštině oslovujeme pomocí 1. pádu. Jako vzory použijeme podstatná jména, která se objevila v textu – **студент** pro životná podstatná jména a **телефон** pro neživotná podstatná jména.

PÁD	ŽIVOTNÁ	NEŽIVOTNÁ	Pomůcka
1.	студент	телефон	кто? что?
2.	студента	телефона	без, из
3.	студенту	телефону	к
4.	студента	телефон (студента)	вижу (<i>vidím</i>)
6.	студенте	телефоне	о, в
7.	студентом	телефоном	с

Věnujte pozornost následujícím bodům:

- Pro snadnější zapamatování můžete jednotlivé pády spojit s předložkami a pomocnými slovy, které jsou uvedeny ve sloupci *Pomůcka*.
- U životných podstatných jmen **se vždy shoduje 2. a 4. pád:**
 Это друг **студента**. (2. pád)   То je studentův kamarád.
 Я вижу **студента**. (4. pád)   Vidím studenta.
- U neživotných podstatných jmen **se vždy shoduje 1. a 4. pád:**
 Это новый **телефон**. (1. pád)   То je nový telefon.
 Я потерял **телефон**. (4. pád)   Ztratil jsem telefon.

INFINITIV RUSKÝCH SLOVES A TVOŘENÍ MINULÉHO ČASU

V ruském jazyce se můžeme setkat se třemi různými zakončeními infinitivu. Prozatím si pamatujte, že nejčastějším zakončením je infinitiv na **-ть**. Z této lekce znáte již slovesa **видеть, встречать, гулять, приехать, потерять** a další, která ale v lekci byla uvedena v minulém čase. Tvoření minulého času v ruštině (u pravidelných sloves) je jednoduché a naučíme se ho právě teď.

Minulý čas se tvoří odtržením zmíněného zakončení na **-ть** a přidáním **koncovek -л, -ла, -ло, -ли**. Tvoření minulého času v ruštině je velmi podobné češtině. Je třeba ale mít neustále na paměti, že ve 3. osobě množného čísla existuje pouze jedna **koncovka -ли pro všechny rody**.

Pozorujte:

ГУЛЯТЬ	ВИДЕТЬ	ПРИЕХАТЬ
я гулял	я видел	я приехал
ты гулял	ты видел	ты приехал
он гулял	он видел	он приехал
она гуляла	она видела	она приехала
оно гуляло	оно видело	оно приехало
мы гуляли	мы видели	мы приехали
вы гуляли	вы видели	вы приехали
они гуляли	они видели	они приехали

Zapamatujte si tvary minulého času **slovesa být**. Věnujte pozornost přízvuku u ženského rodu:

БЫТЬ	
я был	мы были
ты был	вы были
он был	
она была́	они́ были
оно́ было	

VYKÁNÍ

V úvodních dialogích byla uvedena věta Вы были в отъезде? Všimněte si, že tvar minulého času je v množném čísle, ačkoli byla v dialogu tázána jedna osoba. **Zapamatujte si, že při vykání je v ruštině v minulém čase sloveso vždy v množném čísle!** V ruštině se tedy při vykání nerozlišuje mužský a ženský rod. Srovnajte následující věty:

Вы были в отъезде, Иван Алексеевич?

Byl jste на cestách, Ivane Alexejeviči?

Вы были в отъезде, Ольга Петровна?

Byla jste на cestách, Olga Petrovno?

V odpovědích se rod a číslo již rozlišují:

Да, **я был** в отъезде.

Ano, **byl jsem** на cestách.

Да, **я была́** в отъезде.

Ano, **byla jsem** на cestách.

Pokud se ptáme v množném čísle, otázka bude znít stejně jako při oslovení jedné osoby:

Вы были в отъезде, друзья?

Byli jste на cestách, přátelé?

Да, **мы были** в отъезде.

Ano, **byli jsme** на cestách.

УПРАЖНЕНИЯ / CVIČENÍ

1. Poslechněte si ještě jednu úvodní dialogy a rozhodněte, zda jsou následující tvrzení správná ✔, nebo chybná ✘.

- 1 Брат Анто́на – студе́нт.
- 2 Сейча́с брат Анто́на в отпуске.
- 3 Мари́на не зна́ла о кон́церте в клубе.
- 4 Дени́с потеря́л в па́рке телефо́н.
- 5 Кири́лл боле́л на про́шлой неде́ле.
- 6 О́льга Петро́вна и Ива́н Алексе́евич бы́ли на про́шлой неде́ле в отъезде.
- 7 У вну́ка Ива́на Алексе́евича дела́ так себе́.
- 8 У О́льги Петро́вны дела́ не о́чень.

2. Doplňte následující věty (vycházejte z úvodních dialogů).

- 1 Как дела у брата? – У ..... всё отлично.
- 2 Привет, Саша! Рад тебя ..... .
- 3 Я вернулся из ..... на прошлой неделе.
- 4 Вчера он ..... экзамен в университет.
- 5 Что .....? – Я потерял телефон.
- 6 ....., мне пора, вот мой автобус.
- 7 Как у вас дела? – К сожалению, не ..... .
- 8 Ольга болела на прошлой неделе, но сейчас она в полном ..... .

3. Соедите предложения, которые к себе относятся по смыслу (vycházejte z úvodních dialogů).

- 1 Как у тебя дела?
- 2 Что случилось?
- 3 Извини, мне пора.
- 4 Я давно вас не видел.
- 5 Она потеряла телефон в клубе.
- 6 Как дела у внука?
- 7 Не вешайте нос!
- 8 Ты болел на прошлой неделе?
  - a. Я был в отъезде.
  - b. Спасибо за поддержку.
  - c. Очень жаль.
  - d. У меня всё отлично.
  - e. Я не сдал экзамен!
  - f. Да, но сейчас я в порядке.
  - g. У него всё прекрасно.
  - h. Ну пока.

4. Подставьте имена в скобках в правильный вариант.

- 1 без (брат, студент, телефон, экзамен, нос, Адам)
- 2 к (внук, отпуск, парк, университет, период, чех)
- 3 вижу (клуб, свет, студент, автобус, друг, Антон)
- 4 о (город, концерт, словак, конфликт, Душан, телефон)
- 5 с (брат, Виктор, концерт, экзамен, Кирилл, привет)
- 6 из (отпуск, парк, клуб, университет, Владимир, город)
- 7 в (отъезд, отпуск, парк, клуб, телефон, университет)

5. Ze slov z obou sloupců vytvořte co nejvíce slovních spojení.

	парк
	автобус
	университет
видеть	брат
потерять	концерт
быть в	клуб
гулять в	отъезд
вернуться из	телефон
приехать к	друг
работать (<i>pracovat</i>) с	внук
	город
	конфликт

6. Uvedte všechny tvary minulého času u následujících sloves. Označte přízvuky.

- 1 видеть
- 2 слышать
- 3 гулять
- 4 потерять
- 5 болеть
- 6 встречать
- 7 извинить
- 8 быть
- 9 работать (*pracovat*)
- 10 писать (*psát*)
- 11 делать (*dělat*)
- 12 читать (*číst*)

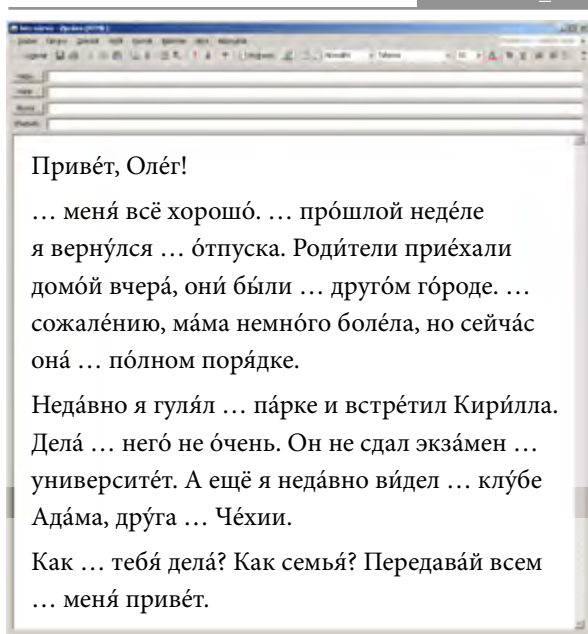
7. Vytvořte věty v minulém čase podle vzoru.

Vzor: Я – гулять – в – парк. > Я гулял(а) в парке.

- 1 Я – видеть – Антон – в – университет.
- 2 Ты – слышать – о – концерт?
- 3 Он – потерять – телефон.
- 4 Она – быть – в – отъезд.
- 5 Мы – сдать – экзамен – в – университет.
- 6 Вы – видеть – Антон – на – концерт.
- 7 Они – болеть.
- 8 Марина – встретить – друг – в – клуб.
- 9 Что – случиться?
- 10 Родители – приехать – из – город.

**8. Doplňte úryvek z dopisu vhodnými předložkami.
Poté si text poslechněte na nahrávce.**

Audio 02_06

9. Z uvedených slov poskládejte věty.

- 1 видел я не давно тебя
- 2 у дела как вас?
- 3 порá к мне сожалéнию
- 4 тебя óчень я за рад
- 5 в сейчас пóльном он порядке
- 6 от привёт меня емú
- 7 в неделе они на бýли óтпуске прошлой
- 8 другóго из тóлько вернулись мы вчера гóрода

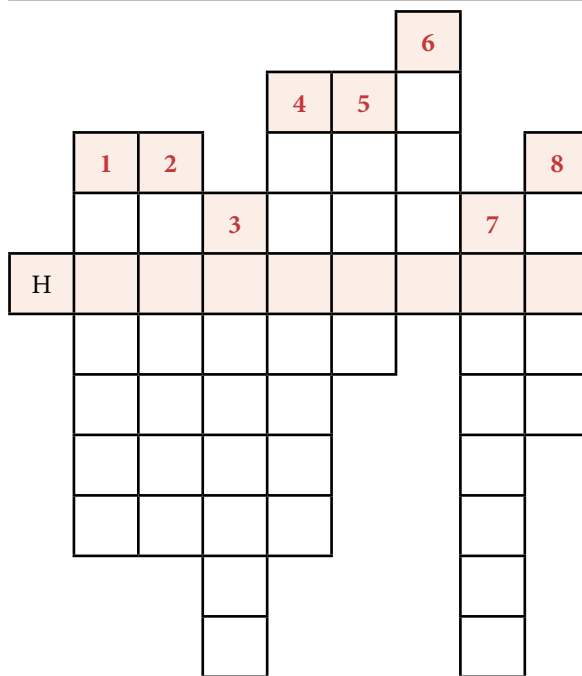
10. Doplňte do dialogu chybějící slova ve správném tvaru. Poté si dialog poslechněte.

Audio 02_07

- Здравствуйте, Оксáна! Я óчень рад вас ..... (видеть). Как поживáете?
- Дóбрый день, Алексéй! Ничегó. Я была в ..... (óтпуск), приéхла тóлько на прошлой ..... (недéля).
- Вы ..... (быть) в другом ..... (гóрод)?
- Да, в ..... (Петербúрг). Я была там с ..... (друг), он из ..... (Словакия).
- А как ..... (он) зовúт?
- Вацлав. Вы егó ..... (видеть) на ..... (концэрт). А как у ..... (вы) делá?
- Спасíбо, не жалуюсь. Вчера я был в ..... (клуб), потóм ..... (гулять) по гóроду.

- Понятно. К сожалéнию, мне порá. Всегó хорóшего!
- До свидáния!

11. Rozluštěte hádanku. Dozvíte se při tom, jak ještě můžete odpovědět na otázku Как делá?

- 1 Odpovídáme, pokud se máme dobře.
- 2 Říkáme kamarádovi při setkání.
- 3 Ruská pochvala.
- 4 Tímto ruským slovem děkujeme.
- 5 Když se ptáme na to, jak se kdo má, jaké druhé slovo používáme: Как ...?
- 6 Když někoho litujeme, řekneme: Мне óчень ...
- 7 Když se nemáme špatně, říkáme ...?
- 8 Říkáme při rozloučení.

12. Přeložte do ruštiny.

1. Jak se máš? – Ujde to, děkuji. A co ty? 2. Ahoj, Moniko! Jak žiješ? Dlouho jsem tě neviděl. 3. Vrátil se bratr z dovolené? Jak se má? 4. Teď je na koncertě v klubu s kamarádem. 5. Co se stalo, Sašo? 6. Byl jsem na cestách, ale včera jsem se vrátil. 7. Bohužel se nemám moc dobře, byla jsem nemocná a minulý týden jsem ztratila telefon. 8. Promiň, ale musím jít. 9. Včera v klubu jste viděla Antona. 10. Nevěste hlavu, Viktore, není to konec světa! 11. Byl jste včera na koncertě? – Ne, byl jsem nemocný. 12. Pozdravuj ode mě Adama.

О КОМ JE ŘEČ?

Audio 02_08

Этот великий русский писатель родился в Москве, в дворянской семье. За свою короткую жизнь он успел написать множество стихов, повестей, рассказов, драм. Вершина его творчества – роман в стихах «Евгений Онегин». Поэт был смертельно ранен на дуэли и через два дня скончался.

Klíč:

cv. 1 1 X, 2 X, 3 X, 4 O, 5 O, 6 X, 7 X, 8 O

cv. 2 1. Как дела у брата? – У него/брата всё отлично. 2. Привет, Саша! Рад тебя видеть. 3. Я вернулся из отпуска на прошлой неделе. 4. Вчера он сдал экзамен в университет. 5. Что случилось? – Я потерял телефон. 6. Извини, мне пора, вот мой автобус. 7. Как у вас дела? – К сожалению, не очень. 8. Ольга болела на прошлой неделе, но сейчас она в полном порядке.

cv. 3 1d, 2e, 3h, 4a, 5c, 6g, 7b, 8f

cv. 4 1. без брата, студента, телефона, экзамена, носа, Адама 2. к внуку, отпуску, парку, университету, периоду, чеху 3. вижу клуб, свет, студента, автобус, друга, Антона 4. о городе, концерте, словаке, конфликте, Душане, телефоне 5. с братом, Виктором, концертом, экзаменом, Кириллом, приветом 6. из отпуска, парка, клуба, университета, Владимира, города 7. в отъезде, отпуске, парке, клубе, телефоне, университете

cv. 6 1. видеть, видел, видела, видело, видели 2. слышать, слышал, слышала, слышало, слышали 3. гулять, гулял, гуляла, гуляло, гуляли 4. потерять, потерял, потеряла, потеряло, потеряли 5. болеть, болел, болела, болело, болели 6. встречать, встречал, встречала, встречало, встречали 7. извинить, извинил, извинила, извинило, извинили 8. быть, был, была, было, были 9. работать, работал, работала, работало, работали 10. писать, писал, писала, писало, писали 11. делать, делал, делала, делало, делали 12. читать, читал, читала, читало, читали

cv. 7 1. Я видел(а) Антона в университете. 2. Ты слышал(а) о концерте? 3. Он потерял телефон. 4. Она была в отъезде. 5. Мы сдали экзамен в университет. 6. Вы видели Антона на концерте. 7. Они болели. 8. Марина встретила друга в клубе. 9. Что случилось? 10. Родители приехали из города.

cv. 8 **Audio 02_06** Привет, Олег! У меня всё хорошо. На прошлой неделе я вернулся из отпуска. Родители приехали домой вчера, они были в другом городе. К сожалению, мама немного болела, но сейчас она в полном порядке.

Недавно я гулял в парке и встретил Кирилла. Дела у него не очень. Он не сдал экзамен в университет. А ещё я недавно видел в клубе Адама, друга из Чехии.

Как у тебя дела? Как семья? Передавай всем от меня привет.

cv. 9 1. Я давно тебя не видел. 2. Как у вас дела? 3. Мне, к сожалению, пора. 4. Я очень рад за тебя. 5. Сейчас он в полном порядке. 6. Привет ему от меня. 7. Они были в отпуске на прошлой неделе. 8. Мы только вчера вернулись из другого города.

cv. 10 **Audio 02_07**

– Здравствуйте, Оксана! Я очень рад вас видеть. Как поживаете?

– Добрый день, Алексей! Ничего. Я была в отпуске, приехала только на прошлой неделе.

– Вы были в другом городе?

– Да, в Петербурге. Я была там с другом, он из Словакии.

– А как его зовут?

– Вацлав, вы его видели на концерте. А как у вас дела?

– Спасибо, не жалею. Вчера я был в клубе, потом гулял по городу.

– Понятно. К сожалению, мне пора. Всего хорошего!

– До свидания!

cv. 11

							6			
					4	5	Ж			
	1	2			С	Д	А			8
	Х	П								
			3		П	Е	Л		7	П
Н	О	Р	М	А	Л	Ь	Н	О		
	Р	И	О	С	А				Е	К
	О	В	Л	И					П	А
	Ш	Е	О	Б					Л	
	О	Т	Д	О					О	
					Е				Х	
					Ц				О	

cv. 12 1. Как (у тебя) дела? – Ничего, спасибо. А ты как? 2. Привет, Моника! Как поживаешь? Я давно тебя не видел. 3. Брат вернулся из отпуска? Как у него дела? 4. Сейчас он(а) на концерте в клубе с другом. 5. Что случилось, Саша? 6. Я был в отъезде, но вчера я вернулся. 7. К сожалению, дела у меня не очень, я болела и на прошлой неделе я потеряла телефон. 8. Извини, но мне пора. 9. Вчера в клубе вы видели Антона. 10. Не вешайте нос, Виктор, это не конец света! 11. Вы были вчера на концерте? – Нет, я болел. 12. Привет от меня Адаму.

■ **О КОМ JE ŘEČ?** Tento veliký ruský spisovatel se narodil v Moskvě, ve šlechtické rodině. Během svého krátkého života stihl napsat spoustu veršů, novel, povídek, dramát. Vrcholem jeho tvorby je román ve verších Evžen Oněgin. Básník byl smrtelně raněn v souboji a za dva dny zesnul.

(Александр Сергеевич Пушкин)

3

Моя семья Moje rodina

Ve třetí lekci se naučíte představit svoji rodinu a osvojíte si pojmenování příbuzenských vztahů. Z gramatiky se naučíte skloňovat tvrdá podstatná jména tentokrát rodu ženského, seznámíte se s užíváním slovesa mít v ruštině a se základními číslovkami. Veškerou probranou látku si opět procvičíte ve cvičeních. Můžeme se do toho pustit 😊.

Víte, že...

... do ruské říjnové revoluce v roce 1917 byla ruská rodina podle počtu členů rodiny jednou z největších na celém světě? Osm dětí v ruské rodině se tehdy považovalo za malý počet, obvykle bylo v rodině 12–14 dětí. V současnosti má ale ruská rodina v průměru jedno až dvě děti, čímž se podle počtu členů řadí k nejmenším rodinám ze všech států světa.

1.

Audio 03_01

☞ Меня зовут Ярослав, я из России. У меня есть жена, её зовут Оксана. Мы женаты уже четыре года. В прошлом году у нас родился сын Иван. Мой младший брат Александр пока холост, но у него есть девушка Лариса. Они вместе два года. А моя старшая сестра Ирина была замужем, но сейчас она в разводе. Её дочка Виктория – моя племянница. Кстати, бывший муж Ирины – мой друг. Мои родители уже на пенсии, поэтому у них есть время на внука и внучку.

Jmenuji se Jaroslav, jsem z Ruska. Mám ženu, jmenuje se Oxana. Jsme svoji již čtyři roky. Minulý rok se nám narodil syn Ivan. Můj mladší bratr Alexandr je zatím svobodný, ale má přítelkyni Larisu. Jsou spolu dva roky. A moje starší sestra Irina byla vdaná, ale nyní je rozvedená. Její dcera Viktorie je moje neteř. Mimochodem, bývalý manžel Iriny je můj kamarád. Moji rodiče jsou již v důchodu, proto mají čas na vnuka a vnучku.

2.

Audio 03_02

- ☞ Привёт, бабушка! Где ты была?
- ☞ Здравствуй, Вера! Я была в магазине, завтра у нас семейный обед.
- ☞ Ты даже составила список гостей! Ну, и кто же там?
- ☞ Ты, я, твои родители, тётя Света и дядя Саша с детьми...
- ☞ А они уже вернулись из отпуска?
- ☞ Конечно... Потом моя сестра Галина с мужем и внучкой...
- ☞ А ещё ты забыла про Марину!
- ☞ Я не забыла, просто ты меня перебила. Конечно, Марина с мамой и папой тоже, это ведь моя внучка, как и ты!

Ahoj, babičko! Kde jsi byla?

Ahoj, Věro! Byla jsem v obchodu, zítra máme rodinný oběd.

Dokonce sis udělala seznam hostů! No, a kdo tam je tedy?

Ty, já, tvoji rodiče, teta Světa a strýc Saša s dětmi...

A oni se už vrátili z dovolené?

Ovšem... Poté moje sestra Galina s manželem a vnучkou...

A ještě jsi zapomněla na Marinu!

Já jsem nezapomněla, zkrátka jsi mě přerušila. Ovšem, Marina s mámou a tátou také, vždyť je to moje vnучka, jako jsi ty!

3.

Audio 03_03

- 👉 Привёт, Анна!
- 👉 Привёт, Борис! Как дела?
- 👉 Хорошо, спасибо. Кстати, я тебя вчера видел в парке. Я был там на прогулке с собакой. А ты сидела на скамейке и разговаривала с мамой, а меня даже не заметила.
- 👉 Странно, ведь моя мама в командировке в Москве. А я вчера весь день была на работе.
- 👉 Действительно странно! Кого же я тогда встретил в парке?
- 👉 Ааа, я поняла! Ты видел мою сестру и мою бабушку, она так похожа на маму!
- 👉 А у тебя есть сестра?
- 👉 Да, есть, мы очень похожи! Ещё у нас есть два брата, ты разве не знал?
- 👉 Нет, не знал. Теперь всё понятно.

Ahoj, Anno!

Ahoj, Boris! Jak se máš?

Dobře, děkuji. Mimochodem, včera jsem tě viděl v parku. Byl jsem tam na procházce se psem. Seděla jsi na lavičce a povídala sis s mámou, a mě sis ani nevšimla.

To je divné, vždyť moje máma je na služební cestě v Moskvě. A já včera byla celý den v práci.

To je opravdu divné! Tak koho jsem to tedy v parku potkal?

Aaa, už tomu rozumím! Viděl jsi moji sestru a moji babičku, ona se mámě tak podobá!

A ty máš sestru?

Ano, mám, jsme si velmi podobné. Ještě máme dva bratry, cožpak jsi to nevěděl?

Ne, nevěděl. Teď už všechno chápu.

4.

Audio 03_04

- 👉 Макс! Поздравляю!
- 👉 А что случилось?
- 👉 Как что? Ты ведь уже папа, не так ли?
- 👉 Как папа? Я? Когда?
- 👉 На прошлой неделе у вас с женой родилась дочка, разве не так?
- 👉 С женой? Но у меня нет жены! У меня даже девушки нет! И тем более у меня нет дочки! И вообще я не Максим, меня зовут Михайл.
- 👉 Ой, извините, я обознался.

Maxi! Blahopřeji!

A co se stalo?

Jak co? Vždyť je z tebe už táta, není to snad pravda?

Jak táta? Já? Kdy?

Minulý týden se tobě a tvé manželce narodila dcera, nebo ne?

Manželce? Ale já nemám ženu! Dokonce nemám ani přítelkyni! A tím spíš nemám dceru! A už vůbec nejsem Maxim, jmenuji se Michail.

Ahá, promiňte mi, spletl jsem se.

СЛОВАРНЫЙ ЗАПАС / SLOVÍČKA

Audio 03_05

бывший	bývalý
ведь	vždyť
вместе	spolu, dohromady
вообще (вообще не)	vůbec (vůbec ne)

время, времени (s)	čas
встретить	potkat
год, года (m)	rok
гость, гостя (m)	host

да́же	dokonce	обе́д, обе́да (m)	oběd
де́вушка, де́вушки (ž)	slečna, dívka, přítelkyně	обозна́ться	poplést si, splést se
действительно́	opravdu, skutečně, doopravdy	поду́мать	pomyslet si
до́чка, до́чки (ž)	dcera	поздравля́ть	blahopřát, gratulovat
жена́, жены́ (ž)	manželka, žena	пони́ять	pochopit, porozumět
женáт	ženatý	потом	potom, poté
забы́ть	zapomenout	поэто́му	proto
замети́ть	všimnout si, zpozorovat	прогу́лка, прогу́лки (ž)	procházka
за́мужем	vdaná	просто́	zkratka, prostě, jednoduše
звони́ть	telefonovat, volat	ра́зве	cožpak
когда́	kdy	разво́д, разво́да (m)	rozvod
командиро́вка, командиро́вки (ž)	služební cesta	разговáривать	hovořit, mluvit
конечно́	ovšem	семейный	rodinný, rodinná
кста́ти	mimoходом	сестра́, сестры́ (ž)	sestra
магази́н, магази́на (m)	obchod	сиде́ть	sedět
мла́дший	mladší	скамейка, скамейки (ž)	lavička
муж, му́жа (m)	manžel, muž	собака́, собаки́ (ž)	pes
написа́ть	napsat	спісок, спіска (m)	seznam
		ста́рший	starší
		тепе́рь	teď

ФРАЗЕОЛО́ГИЯ / FRAZEOLÓGIE

Audio 03_06

в про́шлом году́	minulý rok
быть за́мужем	být vdaná
быть жена́т	být ženatý
быть хо́лост	být svobodný
быть на пе́нсии	být v důchodu
быть в разво́де	být rozvedený / rozvedená
быть в командиро́вке	být na služební cestě
быть на рабо́те	být v práci
переби́ть (речь)	přerušit (řeč)
Здра́вствуй!	Ahoj!
У нас роди́лся сын. / У нас родила́сь до́чка.	Narodil se nám syn. / Narodila se nám dcera.
Я забы́л про бра́та.	Zapomněl jsem na bratra.
Все́ понятно́.	Všechno je jasné.
Она́ похо́жа на ма́му.	Ona se podobá mámě.
Он похо́ж на бра́та.	On se podobá bratrovi.

Мы очень похожи.

Jsme si velmi podobní.

Действительно странно.

To je opravdu divné.

И тем более ...

Tím spíš...

PAMATUJTE:

забыть про когó / про что	zapomenout na koho / na co
быть похож/а на когó / на что	být podobný komu / čemu

ZÁKLADNÍ PŘÍBUZENSKÉ VZTAHY

Audio 03_07

отец / pápa	мать / máma	otec / táta	matka / máma
брат	сестра	bratr	sestra
дедушка	бабушка	dědeček	babička
внук	внучка	vnuk	vnučka
сын	дочка	syn	dcera
дядя	тётя	strýc	teta
племянник	племянница	synovec	neteř
двоюродный брат	двоюродная сестра	bratranec	sestřenice

ZAPAMATUJTE SI TAKÉ:

вчера	–	сегодня	–	завтра
včera	–	dnes	–	zítra

в прошлом году	–	в этом году	–	в будущем году
minulý rok	–	tento rok	–	příští rok

ГРАММАТИКА / GRAMATIKA

SKLOŇOVÁNÍ TVRDÝCH PODSTATNÝCH JMEN RODU ŽENSKÉHO V JEDNOTNÉM ČÍSLE

Již znáte mnoho podstatných jmen ženského rodu, která jsou zakončena na samohlásku **-a**. Nyní se seznámíte se všemi pády takových podstatných jmen. Mějte stále na vědomí, že v ruštině oslovujeme pomocí 1. pádu. Jako vzory použijeme podstatná jména, která se objevila v textu této lekce – **мáма** pro životná podstatná jména a **рабóта** pro neživotná podstatná jména.

PÁD	ŽIVOTNÁ	NEŽIVOTNÁ	Pomůcka
1.	мáма	рабóта	кто? что?
2.	мáмы	рабóты	без, из
3.	мáме	рабóте	к
4.	мáму	рабóту	вижу (<i>vidím</i>)
6.	мáме	рабóте	о, в
7.	мáмой	рабóтой	с

Věnujte pozornost následujícím bodům:

1. Pro snadnější zapamatování můžete jednotlivé pády spojit s předložkami a pomocnými slovy, které jsou uvedeny ve sloupci *Pomůcka*.
2. Mějte neustále na paměti, že se v ruštině po **к, г, х** píše vždy měkké **и**. Pokud budeme skloňovat podstatná jména **дéвушка, дóчка, подрýга** a mnoho dalších, skloňují se podle vzoru **мáма**, ale ve 2. pádu bude měkké **и** – **дéвушки, дóчки, подрýги**.

0	ноль / нуль
1	один, одна, одно
2	два, две, два
3	три
4	четыре
5	пять
6	шесть
7	семь
8	восемь
9	девять
10	десять
11	одиннадцать
12	двенадцать
13	тринадцать
14	четырнадцать
15	пятнадцать
16	шестнадцать
17	семнадцать
18	восемнадцать
19	девятнадцать
20	двадцать
21	двадцать один

Zapamatujte si přízvuky. Mějte také na paměti, že **složené číslovky se píší zvlášť** (двадцать один, двадцать два, двадцать три atd.).

ZÁPOR U SLOVES

V textu jste se setkali se záporem u sloves – ... а меня даже **не** заметила... Pamatujte si, že na rozdíl od češtiny se **záporka не** v ruštině **píše vždy odděleně** (я не работал, ты не сидел на скамейке, они не разговаривали atd.).

SLOVESO МИТ V RUŠTINĚ

1. Vazba У МЕНЯ + ЕСТЬ + podstatné jméno v 1. pádu

Přečtěte si následující úryvky vět, na které jste narazili již v úvodním textu:

У меня есть жена...

У него есть девушка...

V ruštině jsou v hojně míře zastoupeny věty s předložkovou vazbou **y** + **podstatné jméno** či **osobní zájmeno** **ve 2. pádu**, po které **může** následovat slovo **есть** a poté podstatné jméno v 1. pádu. Takovým vazbám v češtině odpovídají věty se slovesem **мít** (vlastnit):

Мám manželku...

Мá přítelkyni...

Pozorujte:

У брата **есть** кошка.   Bratr má kočku.
У мамы **есть** собака.   Máma má psa.
У меня **есть** машина.   Mám auto.

V těchto větách stojí podstatné jméno nebo osobní zájmeno ve 2. pádu. Některá zájmena ve 2. pádu již znáte, nyní si osvojíte všechna. Vazbu **y + 2. pád osobního zájmena** se naučte nazpaměť:

у меня	у нас
у тебя	у вас
у него / у неё	у них

2. Záporová vazba У МЕНЯ + НЕТ + podstatné jméno v 2. pádu

Zápor se u této vazby tvoří zápornkou **нет**. Slovo **есть** se v záporu již nevyskytuje. **Dobře si zapamatujte**, že dané slovo v záporu je **v ruštině VŽDY ve 2. pádu**:

У меня **нет** жены.   Nemám manželku.
У меня **нет** девушки.   Nemám přítelkyni.
У брата **нет** кошки.   Bratr nemá kočku.
У мамы **нет** собаки.   Máma nemá psa.
У меня **нет** машины.   Já nemám auto.

3. Vazba У МЕНЯ + podstatné jméno v 1. pádu bez slova ЕСТЬ

Zmíněná vazba se často vyskytuje bez slova **есть**. Slovo **есть** se **neužívá** zpravidla tehdy, **mluvíme-li blíže** o názvech, jménech, vlastnostech a dalších bližších charakteristikách předmětu, osoby, věci apod. Pozorujte:

У брата **кошка** Сиси.   Bratr má kočku Sisi.
У мамы **новая** собака.   Máma má nového psa.
У меня **новая** машина.   Mám nové auto.

Zápor se tvoří stejně jako u vazby se slovem **есть**. **Dobře si zapamatujte**, že dané slovo v záporu je **v ruštině VŽDY ve 2. pádě**:

У брата **нет** **кошки** Сиси.   Bratr má kočku Sisi.
У мамы **нет** **новой** **собаки**.   Máma má nového psa.
У меня **нет** **новой** **машины**.   Nemám nové auto.

УПРАЖНЕНИЯ / CVIČENÍ

1. Poslechněte si ještě jednou první text k této lekci a rozhodněte, zda jsou následující tvrzení správná ☑, nebo chybná ☒.

- 1 У Ярослава и Оксаны есть сын.
- 2 Александр – старший брат Ярослава.
- 3 Александр женат на Ларисе.
- 4 У Ярослава нет сестры.
- 5 Ирина – племянница Ярослава.
- 6 Иван и Виктория – брат и сестра.
- 7 Ирина замужем, у неё есть дочка.
- 8 Родители Ирины на пенсии.

2. Uhodněte, o kom je řeč?

- 1 сын сына – _____
- 2 дочь сестры – _____
- 3 мама папы – _____
- 4 брат мамы – _____
- 5 папа мамы – _____
- 6 дочка сына – _____
- 7 дочка дяди – _____
- 8 сын бабушки – _____

3. Ve větách použijte vhodný výraz z nabídky.

- 1 Мой дядя женат/холост, у него нет жены.
- 2 Вчера отец уехал на пенсию/в командировку.
- 3 Моя сестра давно замужем/жената.
- 4 Я был в парке на прогулке/на работе.
- 5 Мама с папой в отъезде/в разводе. Папа – бывший муж мамы.
- 6 Виктор был женат/замужем три года.

4. Podstatná jména v závorkách dejte do správného tvaru.

- 1 вернуться из (командировка, Москва, Прага)
- 2 приехать к (Оксана, мама, Ольга, сестра)
- 3 забыть про (работа, внучка, собака, чешка)
- 4 встретить в (Москва, Прага, книга)
- 5 разговаривать с (жена, дочка, Лариса, Марина)
- 6 быть похож на (мама, бабушка, сестра, внучка)
- 7 потерять (девушка, жена, собака, работа)
- 8 у меня нет (подруга, машина, собака, дочка)

5. Slova v závorkách dejte do správného tvaru.

- 1. Мы вчера вернулись из (командировка).
- 2. На (скамейка) сидела девушка и читала (книга).
- 3. Я разговаривал с (бабушка). 4. Тётя Ирина позвала нас на (прогулка). 5. Александр очень похож на (сестра).
- 6. Я вернулся с (работа) поздно. 7. У (Антон) и (Лариса) вчера родилась дочка! 8. Они были на (прогулка) с (собака).
- 9. У (Моника) нет (племянница). 10. Вы давно не видели (Оксана)?

6. Do textu doplňte vhodné koncovky a předložky.

Pak si text poslechněte na CD.

Audio 03_09

Вчера бабушка встретила в магазин... подруг... Они сначала (*napřed*) долго разговаривал... в магазин..., а потом на скамейк... в парк... Подруга рассказала, что к ней из Праг... приехала дочк... с внучк... Они приехал... в отпуск... .. сожалению, сын подруг... как раз (*zrovna*) был ... отъезд..., поэтому он не увиделся с сестр... .. Бабушка была очень рада видеть подруг... .. Она пригласила её с дочк... и внучк... в гости (*na návštěvu*).

7. Tvořte věty podle vzoru.

Vzor: *Адам – подру́га > У Ада́ма есть подру́га.*

- 1 я – соба́ка
- 2 он – де́вушка
- 3 мы – вре́мя
- 4 ты – рабо́та
- 5 онí – до́чка
- 6 она́ – сестра́
- 7 вы – брат
- 8 сестра́ – телефо́н
- 9 Оле́г и Кири́лл – племя́нница
- 10 ба́бушка – вну́чка
- 11 студе́нт – сын
- 12 брат – жена́

8. Věty dokončíte podle vzoru. Zaměňujte osoby, o kterých mluvíte (у меня, у тебя, у него...).

Vzor: *У Мо́ники есть сестра́,... > ..., а у меня́ нет сестры́.*

- 1 У Ви́ктора есть рабо́та, ...
- 2 У Алекса́ндра есть телефо́н, ...
- 3 У Ири́ны есть подде́ржка, ...
- 4 У Па́вла есть жена́, ...
- 5 У студе́нта есть брат, ...
- 6 У Га́лины есть кни́га, ...
- 7 У Мо́ники есть маши́на, ...
- 8 У Окса́ны есть друг, ...
- 9 У ба́бушки есть вну́к, ...
- 10 У сестры́ есть ко́шка, ...

9. Použijte slovo **есть**, pokud je to nutné.

- 1 У меня́ ... маши́на.
- 2 У Душа́на ... подру́га.
- 3 У О́льги ... но́вая кни́га.
- 4 У тебя́ ... телефо́н?
- 5 У нас се́годня ... се́мейный обе́д.
- 6 У вас ... рабо́та?
- 7 У студе́нта ... друго́я пробле́ма.
- 8 У ба́бушки ... соба́ка Жу́чка.
- 9 У нас ... ко́шка.
- 10 У них ... ва́жная рабо́та.

10. Do rozhovoru doplňte předložky. Poté si dialog poslechněte a předložkové vazby si zkontrolujte.

Audio 03_10

- Приве́т, Са́ша! Рад тебя́ ви́деть!
- Приве́т, Макси́м! Как ... тебя́ дела́?
- Просто́ отлично! ... про́шлой неде́ле ... нас родила́сь до́чка!
- Оче́нь рад ... вас! А ... ко́го до́чка похо́жа?
- ... меня́, и ... жену́ немно́го.
- Поня́тно. А как жена́? Все́ ... поря́дке?
- Да, спаци́бо. А ты как?
- Так себе́. Вчера́ верну́лся ... командиро́вки, а ... сле́дующей неде́ле о́пять ... командиро́вку. А ... тебя́ как дела́ ... рабо́те?
- Непо́лохо, но се́йчас я ... о́тпуске, до́ма ... жено́й и ... до́чкой. Да́же и забы́л ... рабо́ту!
- Поня́тно! Приве́т им ... меня́!

11. Poslechněte si text a níže uvedené věty doplňte pomocí slov z nabídky.

Audio 03_11

де́душка   дядя   брат   те́тя
двоу́родная сестра́   племя́нник   вну́к
племя́нница   двоу́родный брат

- 1 Па́вел – _____ Га́лины.
- 2 Кири́лл – _____ Петра́ и _____ Ива́на.
- 3 Мари́я – _____ Оле́га.
- 4 Га́лина – _____ Петра́.
- 5 Ива́н – _____ Вале́рии.
- 6 Па́вел – _____ А́нны.
- 7 Ива́н – _____ Вале́нтины.
- 8 Мари́я – _____ Па́вла.

12. Vyprávějte o sobě a své rodině. Pokuste se říct co nejvíce vět.

13. Znáte ruská jména? Zkuste spojit jména a jejich domácí podoby.

Влади́мир	Са́ша
Ви́ктор	Ви́ка
Ири́на	Ярик
Алекса́ндр	Га́ля
Викто́рия	И́ра
Бори́с	Ви́тя
Яросла́в	Ва́ня
Ива́н	Бо́ря
Па́вел	Па́ша
Га́лина	Во́ва

14. Přeložte do ruštiny.

1. Jsou svoji dva roky. 2. Minulý rok se nám narodila dcera Monika. 3. Nemá bratra, ale má bratrance. 4. Zapomněla jsem na babičku! 5. Je rozvedený už pět let. 6. Rodiče jsou už v důchodu. 7. Včera jsem

na koncertu viděla Olgu. 8. Na procházce jsem potkal sestru. 9. Manžel byl na služební cestě v Praze. 10. Nemám přítelkyni. 11. Dcera se podobá mámě. 12. Nemáme psa, ale máme kočku.

O KOM JE ŘEČ?

Audio 03_12

Судьба этой, пожалуй, самой известной русской семьи трагична. Её представители были у власти в России более трёхсот лет. Первым русским царём из этой династии был Михаил, последним – Николай II. В 1918 году последний российский император и его семья были расстреляны. Назовите фамилию этой семьи и целой правящей династии.

Klíč:

cv. 1 1 ⓪, 2 ⓧ, 3 ⓧ, 4 ⓧ, 5 ⓧ, 6 ⓧ, 7 ⓧ, 8 ⓧ

cv. 2 1. внук 2. племянница 3. бабушка 4. дядя 5. дедушка 6. внучка 7. двоюродная сестра 8. папа/дядя

cv. 3 1. холост 2. в командировку 3. замужем 4. на прогулке 5. в разводе 6. женат

cv. 4 1. вернуться из командировки, Москвы, Праги 2. приехать к Оксане, маме, Ольге, сестре 3. забыть про работу, внучку, собаку, чешку 4. встретить в Москве, Праге, книге 5. разговаривать с женой, дочкой, Ларисой, Мариной 6. быть похож на маму, бабушку, сестру, внучку 7. потерять девушку, жену, собаку, работу 8. у меня нет подружки, машины, собаки, дочки

cv. 5 1. из командировки 2. на скамейке, книгу 3. с бабушкой 4. на прогулку 5. на сестру 6. с работы 7. у Антона и Ларисы 8. на прогулке с собакой 9. у Моники, племянницы 10. Оксану

cv. 6 Audio 03_09

Вчера бабушка встретила в магазине подружку. Они сначала долго разговаривали в магазине, а потом на скамейке в парке. Подруга рассказала, что к ней из Праги приехала дочка с внучкой. Они приехали в отпуск. К сожалению, сын подружки как раз был в отъезде, поэтому он не увиделся с сестрой. Бабушка была очень рада видеть подружку. Она пригласила её с дочкой и внучкой в гости.

cv. 7 1. У меня есть собака. 2. У него есть девушка. 3. У нас есть время. 4. У тебя есть работа. 5. У них есть дочка. 6. У неё есть сестра. 7. У вас есть брат. 8. У сестры есть телефон. 9. У Олега и Кирилла есть племянница. 10. У бабушки есть внучка. 11. У студента есть сын. 12. У брата есть жена.

cv. 8 1. ... нет работы 2. ... нет телефона 3. ... нет поддержки 4. ... нет жены 5. ... нет брата 6. ... нет книги 7. ... нет машины 8. ... нет друга 9. ... нет внука 10. ... нет кошки

cv. 9 1. У меня есть машина. 2. У Душана есть подружка. 3. У Ольги новая книга. 4. У тебя есть телефон? 5. У нас сегодня семейный обед. 6. У вас есть работа? 7. У студента другая проблема. 8. У бабушки собака Жучка. 9. У нас есть кошка. 10. У них важная работа.

cv. 10 Audio 03_10

– Привет, Саша! Рад тебя видеть!

– Привет, Максим! Как у тебя дела?

– Просто отлично! На прошлой неделе у нас родилась дочка!

– Очень рад за вас! А на кого дочка похожа?

– На меня, и на жену немного.

– Понятно. А как жена? Всё в порядке?

– Да, спасибо. А ты как?

– Так себе. Вчера вернулся из командировки, а на следующей неделе опять в командировку. А у тебя как дела на работе?

– Неплохо, но сейчас я в отпуске, дома с женой и с дочкой. Даже и забыл про работу!

– Понятно! Привет им от меня!

cv. 11 Audio 03_11 У Ивана два сына – Пётр и Павел. У Петра две дочери – Мария и Анна. У Павла сын Кирилл и дочка Валерия. У Анны есть сын, его зовут Олег. У Валентины, сестры Ивана, тоже есть дети – сын Виктор и дочь Галина.

1. Павел – двоюродный брат Галины.

2. Кирилл – племянник Петра и внук Ивана.

3. Мария – тётя Олега.

4. Галина – двоюродная сестра Петра.

5. Иван – дедушка Валерии.

6. Павел – дядя Анны.

7. Иван – брат Валентины.

8. Мария – племянница Павла.

cv. 13 Владимир – Вова, Виктор – Витя, Ирина – Ира, Александр – Саша, Виктория – Вика, Борис – Боря, Ярослав – Ярик, Иван – Ваня, Павел – Паша, Галина – Галья

cv. 14 1. Они женаты два года. 2. В прошлом году у нас родилась дочка Моника. 3. У него/неё нет брата, но есть двоюродный брат. 4. Я забыла про бабушку! 5. Он в разводе уже пять лет. 6. Родители уже на пенсии. 7. Вчера на концерте я увидела Ольгу. 8. На прогулке я встретил сестру. 9. Муж был в командировке в Праге. 10. У меня нет подружки. 11. Дочка похожа на маму. 12. У нас нет собаки, но (у нас) есть кошка.

■ О КОМ JE ŘEČ? Osud této patrně nejznámější ruské rodiny je tragický. Její představitelé byli v Rusku u moci více než 300 let. Prvním ruským carem z této dynastie byl Michail a posledním byl Nikolaj II. V roce 1918 byli poslední ruský imperátor i jeho rodina zastřeleni. Uveďte příjmení této ruské rodiny i celé vládnoucí dynastie.

(Dynastie Романовы)

4

Что? Где? Когда? Co? Kde? Kdy?

Ve čtvrté lekci se zaměříme na tvoření otázek a zejména na jejich intonaci, naučíte se skloňovat tvrdá podstatná jména středního rodu v jednotném čísle, tvořit budoucí čas od nedokonavých ruských sloves a seznámíte se s další gramatikou, kterou si opět budete moci procvičit ve cvičeních. Můžeme se vrhnout do čtvrté lekce 😊.

Víte, že...

... již od roku 1975 v ruské televizi běží populární televizní pořad *Что? Где? Когда?*, ve kterém se může stát miliónářem úplně každý divák? Zúčastnit se tohoto soutěžního pořadu může totiž každý, kdo pošle zajímavý dotaz, a svým dotazem se tak postaví tzv. znalcům (v pořadu soutěží dvě skupiny – diváci a znalci). Pokud znalci na otázku neumí odpovědět, bod dostanou diváci. Hraje se do šesti plusových bodů a v případě, že vyhrají diváci, tak ti, kteří položili otázky, na které znalci neznali odpověď, dostávají peněžitou výhru, která může přesáhnout i milion rublů.

1.

Audio 04_01

☞ Ив́ан, когд́а ты верну́лся из о́тпуска?	Ivane, kdy ses vrátil z dovolené?
☞ На про́шлой неде́ле.	Minulý týden.
☞ А как отдохну́л?	A jak sis odpočinul?
☞ Просто чуде́сно! Мы бы́ли в о́тлично́м ме́сте. Там кру́тлый год ле́то!	Zkrátka skvěle! Byli jsme na výborném místě. Je tam celý rok léto!
☞ Вот э́то да! А ты бы́л там с бра́том?	No teda! A byl jsi tam s bratrem?
☞ Нет, со сво́ей де́вушкой. Кста́ти, ско́ро она́ бу́дет мо́ей же́ной!	Ne, se svou přítelkyní. Mimochodem, brzy bude mojí ženou!
☞ Поздравля́ю! А когд́а сва́дьба?	Blahopřeji! A kdy bude svatba?
☞ В сле́дующем году́.	Příští rok.
☞ А кто она́? Отку́да? Я нико́гда вас не ви́дел вме́сте.	A kdo to je? Odkud? Nikdy jsem vás neviděl pohromadě.
☞ Она́ из Чэ́хии, её зову́т Мо́ника.	Ona je z Česka, jmenuje se Monika.
☞ А ско́лько ей лет?	A kolik je jí let?
☞ Анто́н, изви́ни, но я не бу́ду отве́чать на э́тот вопро́с. По-мо́ему, э́то не твоё де́ло.	Antone, promiň, ale na tuto otázku nebudu odpovídat. Podle mě to není tvoje věc.

2.

Audio 04_02

☞ До́брый де́нь, я рабо́тник це́нтра соци́альных иссле́дований. У мене́ к вам не́сколько вопро́сов.	Dobrý den, jsem pracovník centra společenského mínění. Mám na vás několik otázek.
☞ Да, пожа́луйста.	Ano, prosím.
☞ Как вас зову́т?	Jak se jmenujete?
☞ Бори́с Яковле́в.	Boris Jakovlev.
☞ А по о́тчеству?	A jaké je vaše jméno po otci?
☞ Анто́нович.	Antonovič.
☞ Бори́с Анто́нович, вы же́наты?	Borisi Antonoviči, jste ženatý?
☞ Да, я же́нат уже́ 10 лет.	Ano, jsem ženatý už 10 let.
☞ У вас е́сть де́ти?	Máte děti?
☞ Конэ́чно, де́вочка и ма́льчик.	Ovšem, holčičku a chlapce.
☞ А ско́лько им лет?	A kolik je jim let?
☞ До́чке 7 лет, а сы́ну 3 го́да.	Dceři je 7 let a synovi 3 roky.
☞ Где и кем вы рабо́таете?	Kde a jako kdo pracujete?
☞ Я рабо́таю дире́ктором в шко́ле.	Pracuji jako ředitel ve škole.
☞ Вы дово́льны сво́ей рабо́той?	Jste se svou prací spokojený?
☞ В це́лом, да.	Vcelku ano.
☞ Спаси́бо за уча́стие в опро́се!	Děkuji za vaši účast v průzkumu!

- ☞ Пáвлик, ты опя́ть не помы́л ру́ки с мы́лом! Ведь э́то на́ше пра́вило – мыть ру́ки пе́ред едо́й! Ты не бу́дешь обе́дать с та́кими ру́ками!
- ☞ Ну ма́ма! Ты как всегдá! Я ведь не бу́ду голо́дным це́лый де́нь!
- ☞ Конече́но, не бу́дешь! Ты бу́дешь слу́шать ма́му и де́лать то, что я сказа́ла!
- ☞ Но ведь я помы́л ру́ки и да́же лицó, но то́лько без мы́ла! Ра́зве э́того ма́ло?
- ☞ К сожа́лению, ма́ло, сынóк.
- ☞ А что та́кого чуде́сного в мы́ле?
- ☞ Как что? Мы́ло – э́то чистота́!
- ☞ А заче́м нам чистота́?
- ☞ Чистота́ – э́то здо́ровье!
- ☞ Знача́т, е́сли я не бу́ду мыть ру́ки, я бу́ду боле́ть?
- ☞ Конече́но!
- ☞ Ура́!!! Я никогдá не бу́ду мыть ру́ки! Потому́ что пото́м я бу́ду боле́ть и не бу́ду ходи́ть в шко́лу!

Pavlíku, opěť sis neumyl ruce mýdlem! Vždyť to je naše pravidlo – mýt si ruce před jídlem! Nebudeš obědvat s takovýma rukama!

Ale mami! Ty jsi jako vždycky! Vždyť snad nebudu celý den o hladu!

Ovšem, nebudeš! Budeš poslouchat mámu a dělat to, co řeknu!

Ale vždyť jsem si umyl ruce, a dokonce obličej, jenom bez mýdla! Cožpak je to málo?

Bohužel, málo, synku.

A co je tak kouzelného v mýdle?

Jak co? Mýdlo, to je čistota!

A na co je nám čistota?

Čistota je zdraví!

To znamená, že jestli si nebudu mýt ruce, tak budu nemocný?

Ovšem!

Hurááá! Nikdy si nebudu mít ruce! Protože pak budu nemocný a nebudu chodit do školy!

СЛОВАРНЫЙ ЗАПАС / SLOVÍČKA

Audio 04_04

вопрос, вопроса (m)	otázka
голодный	hladový, nenajedený
девочка, девочки (ž)	holčička
делать	dělat
день, дня (m)	den
директор, директора (m)	ředitel
еда, еды (ž)	jídlo, strava
ездить	jezdit
зачем	proč
здоровье, здоровья (s)	zdraví
исследование, исследования (s)	výzkum, průzkum
круглый	kulatý, kruhový
лето, лета (s)	léto
лицо, лица (s)	obličej
мало	málo
мальчик, мальчика (m)	chlapec
место, места (s)	místo
мыло, мыла (s)	mýdlo
мыть	mýt
несколько	několik
никогда	nikdy
обедать	obědvat
опрос, опроса (m)	průzkum, anketa, dotazování
опять	opět, znovu
отвечать	odpovídat

отдохнуть	odpočinout si
отличный	skvělý, výborný
отчество, отчества (s)	jméno po otci
пожалуйста	prosím
помыть	umýt
потому что	protože
правило, правила (s)	pravidlo
работать	pracovat
работник, работника (m)	pracovník, zaměstnanec
свадьба, свадьбы (ž)	svatba
сказать	řít
сколько	kolik
скоро	brzy
слушать	poslouchat
социальный	sociální, společenský
сын, сынка (m)	synek, synáček
утро, утра (s)	ráno
участие, участия (s)	účast
ходить	chodit
целый	celý
центр, центра (m)	centrum
чистота, чистоты (ž)	čistota
чудесно	skvěle, báječně
чудесный	kouzelný, zázračný, báječný
школа, школы (ž)	škola

ФРАЗЕОЛОГИЯ / FRAZEOLOGIE

Audio 04_05

круглый год	celý rok
Вот это да!	No teda!
в следующем году / в будущем году	příští rok
По-моему...	Podle mě / Podle mého názoru...
Это не твоё дело.	To není tvoje věc.
Кем вы работаете?	Pracujete jako kdo?
Вы довольны своей работой?	Jste spokojený se svojí prací?
В целом, да.	Vcelku ano.

Спаси́бо за уча́стие.	Děkuji za účast.
помы́ть ру́ки	umýt si ruce
слу́шать ма́му	poslouchat mámu
Зна́чит...	To znamená...

PAMATUJTE:

быть дово́лен / дово́льна чем	být spokojen / spokojena s čím
--------------------------------------	---------------------------------------

ZOPAKUJTE SI ZÁKLADNÍ TÁZACÍ SLOVA: Audio 04_06

Кто?	Kdo?
Что?	Co?
Где?	Kde?
Когда?	Kdy?
Как?	Jak?
Ско́лько?	Kolik?
Почему́?	Proč?
Откуда́?	Odkud?

ГРАММАТИКА / GRAMATIKA

SKLOŇOVÁNÍ TVRDÝCH PODSTATNÝCH JMEN RODU STŘEDNÍHO V JEDNOTNÉM ČÍSLE

V úvodních dialozích bylo uvedeno několik podstatných jmen středního rodu, která jsou zakončena samohláskou -o. Nyní se seznámíte se všemi pády takových podstatných jmen. Pozorně se skloňování středního rodu typu *правило* naučte:

PÁD	NEŽIVOTNÁ	Pomůcka
1.	правило	что?
2.	правила	без, из
3.	правилу	к
4.	правило	вижу (<i>vidím</i>)
6.	правиле	о, в
7.	правилом	с

Věnujte pozornost následujícím bodům:

- Pro snadnější zapamatování můžete jednotlivé pády spojit s předložkami a pomocnými slovy, které jsou uvedeny ve sloupci *Pomůcka*.
- Všimněte si, že skloňování podstatných jmen středního rodu typu *правило, место, лето, болото, лицо, мыло* apod. je podobné jako skloňování neživotných podstatných jmen mužského rodu.

ČASOVÁNÍ SLOVESA BÝT A TVOŘENÍ BUDOUCÍHO ČASU U NEDOKONAVÝCH SLOVES

Budoucí čas u nedokonavých sloves – u sloves, jež vyjadřují děj, který trval, trvá nebo bude trvat a o ukončení děje nevyovídá – se v ruštině tvoří stejným způsobem jako v češtině, a to tvarem slovesa být a infinitivem nedokonavého slovesa (Budu pracovat – Я буду рабóтать). Tvoření budoucího času je jednoduché, ale je nutno znát tvary slovesa быть, které si nyní osvojíte:

Я	бúду	мы	бúдем
ты	бúдешь	вы	бúдете
он, она, онó	бúдет	они́	бúдут

Pro vytvoření budoucího času k těmto tvarům pouze přidáme infinitiv nedokonavého slovesa.

Pozorujte:

Я	бúду рабóтать	мы	бúдем рабóтать
ты	бúдешь рабóтать	вы	бúдете рабóтать
он, она, онó	бúдет рабóтать	они́	бúдут рабóтать

Pozorně si pročtete další příklady:

Я бúду хóдить в шкóлу.
Ты бúдешь слúшать своú мáму!
Сестрá бúдет обéдать с мáмой.
Брат бúдет рабóтать дирéктором.
Мы бúдем звонítъ Ивáну.
Вы не бúдете разговáривать с бáбушкой?
Дети бúдут отвéчать на вопрóсы родítелей.

Já budu chodit do školy.
Ty budeš poslouchat svoji mámu!
Sestra bude obédvat s mámou.
Bratr bude pracovat jako ředitel.
My budeme telefonovat Ivanovi.
Vy nebudete hovořit s babičkou?
Děti budou odpovídat na otázky rodičů.

INTONACE OTÁZEK

Ruská tázací věta je charakteristická tím, že klade důraz na **nejdůležitější slovo** v otázce nebo na **tázací slovo**. Pročtete si následující příklady a **poslechněte si je na nahrávce**.

1. Tázacím slovem rozumíme tázací zájmena где, кто, когда atd. Poslouchejte:

Audio 04_07

Где брат?
Кто этот человек?
Как у тебя дела?
Что это?
Когда он обедал?

2. Stejně jako v češtině i v ruštině nalezneme otázky bez tázacího slova, poté klademe důraz na zmiňované **nejdůležitější slovo** (na slovo, na které se ptáme, které nás nejvíce zajímá). Pokud je toto slovo vícelslabičné, leží hlavní důraz na přízvučné slabice. Je na mluvčím, na které slovo dá důraz. Srovnajte – ptáme se vždy na tučně vyznačená slova. Poslouchejte:

Audio 04_08

Ты сего́дня бúдешь рабóтать с брáтом?
Ты сего́дня бúдешь рабóтать с брáтом?
Ты сего́дня бúдешь рабóтать с брáтом?

Zapamatujte si, že mluvčí tón zvyšuje na přízvučné slabice **nejdůležitějšího slova** a po vyslovení této slabiky **hlas ihned klesá do hlubší polohy** a stejně hlubokým tónem vyslovíme i zbytek věty. Na rozdíl od češtiny tedy na konci otázky tón hlasu nestoupá!

JMÉNO PO OTCI

V úvodním dialogu jste se seznámili s oslovením Борис Антонович Яковлев. Антонович je tzv. **отчество** neboli jméno po otci. Jméno po otci se tvoří od **křestního jména otce**, a to následovně:

1. Příponami **-ович / -овна** u těch jmen, která **končí na tvrdou souhlásku**:

Антон	→	Антонович, Антоновна
Владимир	→	Владимирович, Владимировна
Виктор	→	Викторович, Викторовна
Борис	→	Борисович, Борисовна

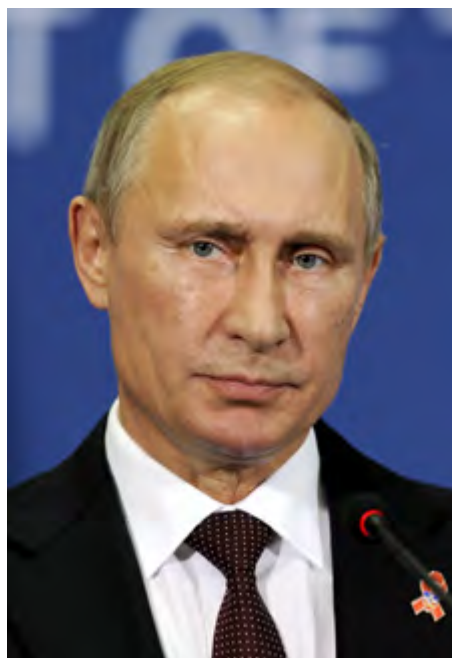
2. Příponami **-евич / -евна** u ostatních případů (až na některé vzácné výjimky, které záměrně neuvádíme):

Алексей	→	Алексеевич, Алексеевна
Сергей	→	Сергеевич, Сергеевна
Дмитрий	→	Дмитриевич, Дмитриевна
Николай	→	Николаевич, Николаевна

Mějte na paměti, že jméno po otci ve spojení s křestním jménem se běžně užívá při vykání, zdvořilém oslovení, oslovení osoby nadřízené, starší apod.

Запоминайте si:

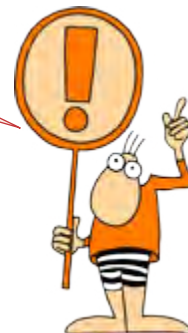
jméno – имя :	Александр	Владимир
jméno po otci – отчество :	Сергеевич	Владимирович
příjmení – фамилия :	Пушкин	Путин

ZAPAMATUJTE SI:

СКОЛЬКО КОМУ ЛЕТ?

1	ГОД
2, 3, 4	ГОДА
5–20	ЛЕТ
21	ГОД
22, 23, 24	ГОДА
25, 26, 27, 28, 29	ЛЕТ

Pamatujte si, že výše uvedené pravidlo platí i pro **složené číslovky**:

Брату 21 год.	Bratrovi je 21 let.
Сестре 22 года.	Sestře je 22 let.
Ивану 26 лет.	Ivanovi je 26 let.
Ольге 27 лет.	Olze je 27 let.

Stejné pravidlo platí i pro další číslovky, se kterými se postupně seznámíte v následujících lekcích.

УПРАЖНЕНИЯ / CVIČENÍ

1. Poslechněte si ještě jednou první dialog k této lekcí a rozhodněte, zda jsou následující tvrzení správná ✓, nebo chybná ✗.

- Иван с женой вернулись из отпуска на прошлой неделе.
- Моника – невеста Ивана.
- Антон знаком с Моникой.
- В следующем году у Антона будет свадьба.
- Будущая жена Ивана из Чехии.
- Иван не знает, сколько лет Монике.

2. Doplňte otázky do dialogu.

- Добрый день. _____?
- Владимир Королёв.
- _____?
- Алексеевич.
- _____?
- Я работаю в поликлинике.
- _____?
- Врачом.
- _____?

- Да, я женат.
- _____?
- Уже три года.
- _____?
- Да, есть. На прошлой неделе у меня родился сын.
- _____?
- Его зовут Денис.
- Поздравляю вас!

3. Položte otázky k podtrženým slovům.

- a) Вчера я вернулся из командировки.
b) Вчера я вернулся из командировки.
- a) Он женат уже три года.
b) Он женат уже три года.
- a) Брат работает директором в школе.
b) Брат работает директором в школе.
- a) У сестры на прошлой неделе родилась дочка.
b) У сестры на прошлой неделе родилась дочка.
- a) В магазине я купил новое кресло.
b) В магазине я купил новое кресло.
- a) Мы отлично отдохнули.
b) Мы отлично отдохнули.

4. Do rozhovoru doplňte tázací slova z nabídky. Poté si dialog poslechněte.

Audio 04_09

что как когда как откуда где как

- Привёт, Паша! ..... делá?
- Привёт, Вiктор! Хорошó, спасiбо. Я давнó тебi не видел! ..... ты был?
- Я был в óтпуске с жёнóй.
- А, понятнó. А ..... вы вернóлись?
- На прóшлой недéле.
- А дóлго вы там бýли?
- Недéлю.
- ..... отдохнóли?
- Отлiчно! А у тебi ..... делá?
- Всё хорошó. Ко мне в гóсти приéхал друг.
- ..... ?
- Из Словакии, он приéхал в командирóвку.
- Интереснó. .... вы бýдете дéлать вéчером?
- Мы бýдем дóма, бýдем разговáривать и смотре́ть телеви́зор.

5. Slova v závorkách dejte do správného tvaru.

1. Я бýду мыть рýки с (мыло).
2. Ты забýла про (правило)?
3. Дéдушка сидéл в (крéсло).
4. Мы дово́льны (мéсто), где мы бýли в óтпуске.
5. Он уви́дел брата из (окно́).
6. Маши́на не моглá сдвинóться с (мéсто).
7. Она́ заказáла к обéду бокáл (винó).
8. На десéрт бýли бýлочки с (повидло).
9. Родiтели разговáривали о (лéто).
10. Он измени́лся в (лицó).
11. Сестрá гуля́ла в пáрке без (дéло).
12. Я уви́дел отражéние (*odraz*) в (зёркало).

6. Vytvořte věty v budoucím času.

1. Я (рабóтать) в шкóле. 2. Вы (разговáривать) с дирéктором? 3. Дéти (слýшать) бáбушку. 4. Мы (мыть) рýки пéред едóй. 5. Я (не отвечáть) на éтот вопрóс. 6. Ты (ходить) на прогу́лку с собáкой. 7. Вы (обедать)? 8. Она́ (быть) моéй жёнóй. 9. Родiтели (гуля́ть) в пáрке. 10. Рабóтник цéнтра социáльных исслéдований (задавáть) вам вопрóсы. 11. Зávтра я (быть) цéлый день на рабóте. 12. Бáбушка (сидéть) на скамéйке в пáрке.

7. Věty dokončete podle vzoru. Zaměňujte osoby, o kterých mluvíte.

Vzor: Я зávтра бýду рабóтать,... > а ты не бýдешь рабóтать.

- 1 Я бýду разговáривать с дирéктором, ...
- 2 На слéдующей недéле мы бýдем отдыхáть, ...
- 3 Вóва бýдет мыть рýки с мы́лом, ...
- 4 Студéнты бýдут отвечáть на вопрóсы, ...
- 5 Родiтели бýдут знакомiться с невéстой, ...
- 6 Ты бýдешь гуля́ть с собáкой, ...
- 7 Вы бýдете слýшать пáпу, ...
- 8 Мы бýдем обедать с чéшкой, ...

8. Poslechněte si následující věty a zvolte variantu, kde je vyznačeno zdůrazněné slovo.

Audio 04_10

- 1 a) Ты бýдешь мыть рýки с мы́лом?
b) Ты бýдешь мыть рýки с мы́лом?
c) Ты бýдешь мыть рýки с мы́лом?
- 2 a) Мáма вчерá уéхала в командирóвку в Ростóв.
b) Мáма вчерá уéхала в командирóвку в Ростóв.
c) Мáма вчерá уéхала в командирóвку в Ростóв.
- 3 a) Почемý мы бýдем обедать в гостiях?
b) Почемý мы бýдем обедать в гостiях?
c) Почемý мы бýдем обедать в гостiях?
- 4 a) Зávтра она́ бýдет моéй жёнóй.
b) Зávтра она́ бýдет моéй жёнóй.
c) Зávтра она́ бýдет моéй жёнóй.
- 5 a) Моё óтчество Антóнович.
b) Моё óтчество Антóнович.
c) Моё óтчество Антóнович.

9. Poslechněte si nahrávku a podtrhněte slovo, na které je kladen důraz. Věty zopakujte. Zkuste je přečíst s důrazem na jiná slova.

Audio 04_11

- 1 Пáвлик не помЫл рúки с мЫлом пéред обéдом.
- 2 Мы отвéчали на вопрóсы дирéктора.
- 3 ОнИ éздили в óтпуск на машíне.
- 4 МоЯ мáма в командирóвке в Москвé.
- 5 Ты похóж на пáпу.
- 6 Сегóдня Алексéй на концéрте в клúбе.
- 7 Я потерял в шкóле телефóн.
- 8 Он болéл на прóшлой недéле.
- 9 В слéдующем годú у нас бúдет свáдьба.
- 10 У меня к вам есть вопрóсы.

10. Doplňte do vět slova год, гóда, лет.

1. Брáту зáвтра бúдет двáдцать ..... . 2. Я не ви́дел дéдушку семь ..... ! 3. Борíсу оди́н ..... .
4. Ско́лько ..... вы рабóтаете в шкóле? – Ужé чéтыре ..... . 5. Дéти начина́ют ходи́ть в шкóлу в семь ..... . 6. Я нé был в óтпуске три ..... !
7. Она́ была́ зáмужем всегó два ..... , но вот ужé вóсемь ..... она́ в развóде. 8. Дéдушка ужé пятнáдцать ..... на пéнсии. 9. Ско́лько ..... вы вмéсте? – Двáдцать оди́н ..... ! 10. Мы пять ..... нé были в Росси́и.

11. Představte si, že jste pracovník centra společenského mínění. Položte co nejvíce dotazů svému kamarádovi. (jak se jmenuje, kde pracuje, má-li rodinu atd.)?

12. Od následujících vlastních jmen vytvořte jména po otci.

Ивáн, Владíмир, Алексéй, Леонíд, Олéг, Сергéй, Денíс, Кири́лл, Николáй, Тимúр, Алексáндр, Дмíтрий, Филипп, Константíн

13. Znáte tyto Rusy? Doplňte jejich jména po otci. K vyhledání neznámých osob použijte internet.

- 1 Лев _____ Толстóй
- 2 Алексáндр _____ Пу́шкин
- 3 Владíмир _____ Пу́тин
- 4 Фёдор _____ Достоевский
- 5 Антóн _____ Чéхов
- 6 Михаи́л _____ Горбачёв
- 7 Ю́рий _____ Гагáрин
- 8 Владíмир _____ Набóков
- 9 Ио́сиф _____ Ста́лин
- 10 Сергéй _____ Прокóфьев

14. Přeložte do ruštiny.

1. Jsme spolu už tři roky, příští rok budeme mít svatbu.
2. Mám na vás několik dotazů. 3. Kde a jako kdo budete pracovat? 4. Nebudu odpovídat na tuto otázku, není to tvoje věc. 4. Kdy budeš mluvit s ředitelem školy? 5. Celé ráno jsem byl na procházce v parku.
6. Příští týden budeme mít rodinný oběd. 7. Proč sis neumyl ruce mýdlem? 8. Kdy budeš poslouchat mámu? 9. Co budete dělat příští rok? 10. Byl jste spokojený s obědem? 11. Chlapci jsou dva roky, holčičce je pět let. 12. Kde jsi? Brzy budeme obědvat.

О КОМ JE ŘEČ?

Audio 04_12

Этот русский писатель, лауреат Нобелевской премии, родился в 1918 году на юге России. За антисталинские настроения он несколько лет провёл в лагерях. Позднее за свою политическую позицию был выслан из Советского Союза, а его произведения были запрещены в стране. С 1974 года писатель жил в Германии, Швейцарии, США. Известность к нему пришла с повестью «Один день Ивана Денисовича», его самое знаменитое произведение – роман «Архипелаг ГУЛАГ». После распада СССР в 1994 году писатель вернулся в Россию. Он умер в Москве в 2008 году.

Klíč:

cv. 1 1 X, 2 O, 3 X, 4 X, 5 O, 6 X

cv. 2 (Jedná se o možné odpovědi)

– Дóбрый день. **Как вас зовут?**

– Владимир Королёв.

– **А по óтчеству?**

– Алексеевич.

– **Где вы работаете?**

– Я работаю в поликлинике.

– **Кем вы работаете?**

– Врачóм.

– **Вы женаты?**

– Да, я женат.

– **Скóлько лет вы женаты?**

– Ужé три гóда.

– **У вас есть дéти?**

– Да, есть. На прошлой недéле у меня рóдился сын.

– **Как егó зовут?**

– Егó зовут Денис.

– Поздравляю вас!

cv. 3

1. а) Кóгда ты вернóлся/вернóлась/вы вернóлись из командирóвки?

б) Откóгда ты вчерá вернóлся/вернóлась/вы вчерá вернóлись?

2. а) Ктó женат ужé три гóда?

б) Скóлько лет/Как дóлго он ужé женат?

3. а) Кем брат работáет в шкóле?

б) Где брат работáет дирéктором?

4. а) Кóгда у сестры рóдилась дóчка?

б) Ктó рóдился у сестры на прошлой недéле?

5. а) Где ты купил/купила/вы купили нóвое крéсло?

б) Чтó ты купил/купила/вы купили в магазíне?

6. а) Как вы отдохнóли?

б) Ктó отличнó отдохнóл?

cv. 4 **Audio 04 09**

– Привет, Пáша! **Как делá?**

– Привет, Виктор! Хорошó, спасибо. Я давнó тебя не видел!

Где ты был?

– Я был в óтпуске с жéной.

– Аа, понятнó. **А кóгда** вы вернóлись?

– На прошлой недéле.

– А дóлго вы там бýли?

– Недéлю.

– **Как** отдохнóли?

– Отличнó! А у тебя **как** делá?

– Всé хорошó. Ко мне в гóсти приехáл друг.

– **Откóгда?**

– Из Словакии, он приехáл в командирóвку.

– Интереснó. **Чтó** вы бóдете делáть вéчером?

– Мы бóдем дóма, бóдем разговáривать и смóтреть телевизóр.

cv. 5 1. с мýлом 2. про правíло 3. в крéсле 4. мéстом, в óтпуске 5. из окнá 6. с мéста 7. винá 8. с повíдлом 9. о лéте 10. в лицé 11. без дéла 12. в зёркале

cv. 6 1. бóду работáть 2. бóдете разговáривать 3. бóдут слóшать 4. бóдем мыть 5. не бóду отвéчать 6. бóдешь ходитъ 7. бóдете обéдать 8. бóдет 9. бóдут гулять 10. бóдет задавáть 11. бóду 12. бóдет сидéть

cv. 8 **Audio 04 10** 1с, 2а, 3б, 4а, 5с

cv. 9 **Audio 04 11** 1. Пáвлик не помýл рýки с мýлом пéред обéдом. 2. Мы отвéчали на вопрóсы дирéктора. 3. **Онí** éздили в óтпуск на машинé. 4. Мóя **мáма** в командирóвке в Москвé. 5. Ты **похóж** на пáпу. 6. Сегóдня **Алексéй** на концéрте в клубе. 7. Я потерял в **шкóле** телефон. 8. Он **болéл** на прошлой недéле. 9. В слéдующем годý у нас бóдет свáдьба. 10. У меня к **вам** есть вопрóсы.

cv. 10 1. лет 2. лет 3. год 4. лет, гóда 5. лет 6. гóда 7. гóда, лет 8. лет 9. лет, год 10. лет

cv. 12 Ивáнович/Ивáновна, Владимирович/Владимировна, Алексеевич/Алексеевна, Леонидович/Леонидовна, Олéгович/Олéговна, Сергеевич/Сергеевна, Денисович/Денисовна, Кириллович/Кирилловна, Николаевич/Николаевна, Тимóрович/Тимóровна, Александрович/Александровна, Дмíтриевич/Дмíтриевна, Филíпович/Филíповна, Константинович/Константиновна

cv. 13 1. Лев **Николаевич** Толстóй 2. Александр **Сергеевич** Пúшкин 3. Владимир **Владимирович** Пúгин 4. Фёдор **Михáйлович** Достоевский 5. Антóн **Пáвлович** Чехов 6. Михаил **Сергеевич** Горбачёв 7. Юрий **Алексеевич** Гагáрин 8. Владимир **Владимирович** Набóков 9. Иосиф **Виссариóнович** Стáлин 10. Сергéй **Сергеевич** Прокóфьев

cv. 14 1. Мы вмéсте ужé три гóда, в слéдующем/бóдущем годý у нас бóдет свáдьба. 2. У меня к вам нéсколько вопрóсов. 3. Где и кем вы бóдете работáть? 4. Я не бóду отвéчать на этóт вопрóс, этó не твоё дéло. 4. Кóгда ты бóдешь разговáривать с дирéктором шкóлы? 5. Цéлое úтро я был на прогулке в пáрке. 6. На слéдующей/бóдущей недéле у нас бóдет семéйный обéд. 7. Почему ты не помýл рýки с мýлом? 8. Кóгда ты бóдешь слóшать мáму? 9. Чтó вы бóдете делáть в слéдующем/бóдущем годý? 10. Вы бýли доволнóны обéдом? 11. Мáльчику два гóда, дéвочке пять лет. 12. Где ты? Мы скóро бóдем обéдать.

■ **О КОМ JE ŘEČ?** Tento ruský spisovatel, nositel Nobelovy ceny, se narodil v roce 1918 na jihu Ruska. Za protistalinistické nálady několik let strávil v pracovních táborech. Později byl za svůj politický postoj vyhoštěn ze Sovětského svazu a jeho díla byla v zemi zakázána. Od roku 1974 tento spisovatel žil v Německu, Švýcarsku, USA. Jeho popularita přišla s povídkou „Jeden den Ivana Denisoviče“, jeho nejslavnějším dílem je román „Souostroví GULAG“. Po rozpadu SSSR se v roce 1994 vrátil do Ruska. Zemřel v Moskvě v roce 2008.

(шльцрэдло лрэхэцэп) (Александр Сергеевич)

5

Какіе у вас планы? Co máte v plánu?

Pátá lekce je zaměřena na činnosti spojené s pracovním a volným časem. Naučíte se říct, co v který den týdne budete dělat, a vyjadřovat své plány do budoucna. Naučíte se názvy všech dnů, další číslovky a hlavní důraz je v této lekci kladen na časování sloves typu читать, гулять. Další lekce před námi ☺.

Víte, že...

... do přijetí křesťanství na Rusi se neděle nazývala неделя? Slovo неделя ve svém prvním významu bylo odvozeno od slov „не делать“, a to právě ve významu neděle. Až po přijetí křesťanství se začalo na území dnešního Ruska jako označení pro neděli užívat slovo воскресенье. Podle dostupných poznatků pojmenování neděle slovem воскресенье bylo na čest zmrtvýchvstání Ježíše Krista. I v současné ruštině nalezneme dva obdobné výrazy: воскресенье – neděle a воскресенье – vzkříšení.

1.

Audio 05_01

- 👉 Ирина, что ты делаешь завтра?
- 👉 Завтра пятница... Значит... ничего особенного, всё как всегда.
- 👉 И всё-таки, какие у тебя планы на завтра?
- 👉 Подъём в 7 часов, как обычно. Потом я гуляю с собакой, завтракаю и иду на работу.
- 👉 А дальше? Во сколько ты начинаешь работать?
- 👉 В 8 утра я уже на работе. До обеда я обычно читаю почту и отвечаю на звонки.
- 👉 А потом?
- 👉 Потом обед. Обедать я никогда не забываю! Иногда я иду на обед домой, но как правило, я обедаю в столовой. А после обеда у меня встречи и совещания.
- 👉 А когда ты заканчиваешь работу?
- 👉 Завтра в 4 часа, но обычно мы заканчиваем работать в 5 часов. А почему ты спрашиваешь, Олег?
- 👉 Ирина, у меня к тебе необычное предложение!
- 👉 Я внимательно слушаю.
- 👉 Я предлагаю ...

Irino, co děláš zítra?

Zítra je pátek... To znamená...
Nic zvláštního, všechno jako vždy.

A přece, jaké máš na zítra plány?

Budíček v 7 hodin, jako obvykle. Potom jdu se psem, snídám a jdu do práce.

A dál? V kolik začínáš pracovat?

V 8 ráno jsem už v práci. Dopoledne obvykle čtu poštu a odpovídám na telefonáty.

A pak?

Potom oběd. Obědvat nikdy nezapomínám!
Občas jdu na oběd domů, ale zpravidla obědvám v jídelně. A dopoledne mám schůzky a porady.

A kdy končíš v práci?

Zítra ve 4 hodiny, ale obvykle v práci končíme v 5 hodin. A proč se ptáš, Olegu?

Irino, mám pro tebe neobvyklý návrh!

Napjatě poslouchám!

Navrhuji...

2.

Audio 05_02

- 👉 Как же я мечтаю выспаться!
- 👉 А что тебе мешает, Максим?
- 👉 Как что? У меня совершенно нет времени! В будние дни я целый день на работе, а выходные я посвящаю семье.
- 👉 Но ведь все днём работают, а вечером отдыхают!
- 👉 Да, но я не как все! Вот мой ежедневник!
В понедельник после работы у меня урок английского языка, во вторник и четверг – фитнес-клуб, в среду я посещаю сауну, а в пятницу играю в гольф.
- 👉 Тогда я думаю, что твоя мечта ещё долго будет лишь мечтой.

Jak já sním o tom, že se vyspím!

A co ti překáží, Maxime?

Jak co? Naprosto nemám čas! Ve všední dny jsem celý den v práci a víkendy věnuji rodině.

No vždyť všichni přes den pracují a večer odpočívají!

Ano, ale já nejsem jako všichni! Tohle je můj diář! V pondělí po práci mám hodinu anglického jazyka, v úterý a ve čtvrtek fitness klub, ve středu chodím do sauny a v pátek hraju golf.

V tom případě si myslím, že tvůj sen ještě dlouho bude jen snem.

3.

Audio 05_03

- Дорогой, когда мы идём в театр? В четверг или в пятницу?
- Дорогая, спектакль будет в субботу.
- Но в субботу мы идём в гости к Петровым! Или в воскресенье?
- К Петровым мы идём в следующую субботу, а в театр – в эту. А в воскресенье я играю в футбол, а ты, по-моему, хотела погулять по магазинам.
- Дорогой, ты никогда ничего не забываешь!
- К сожалению, забываю... Я забыл купить билеты в театр.

Drahý, kdy jdeme do divadla? Ve čtvrtek nebo v pátek?

Drahá, představení bude v sobotu.

Ale v sobotu jdeme na návštěvu k Petrovovým! Nebo v neděli?

K Petrovovým jdeme příští sobotu a do divadla tuto. A v neděli já hraju fotbal a ty jsi, podle mě, chtěla jít po obchodech.

Drahý, ty nikdy na nic nezapomínáš!

Bohužel, zapomínám... Zapomněl jsem koupit lístky do divadla.

СЛОВАРНЫЙ ЗАПАС / SLOVÍČKA

Audio 05_04

английский	anglický
билет, билета (т)	lístek, vstupenka
будний (день)	všední (den)
вечером	večer (příslovce)

внимательно	pozorně, soustředěně
все	všichni
все	všechno
всегда	vždycky, pořád

все-таки	přece	обычно	obvykle, obyčejně
встреча, встречи (ž)	setkání, schůzka	отдыхать	odpočívát
выспаться	vyspat se	письмо, письма (s)	dopis
выходные	víkend	план, плана (m)	plán, rozvrh (činnosti)
гольф, гольфа (m)	golf	погулять	projít se
дальше	ďál	подъём, подъёма (m)	budíček <i>zde</i>
днём	ve dne, přes den	посвящать	věnovat, zasvěcovat
долго	dlouho	посещать	chodit, navštěvovat
домой	domů	почта, почты (ž)	pošta (zásilky i úřad)
дорогой	drahý	предлагать	navrhovat, nabízet
ежедневник, ежедневника (m)	diář	предложение, предложения (s)	návrh
ещё	ještě	сауна, сауны (ž)	sauna
забывать	zapomínat	совершенно	naprosto, zcela, úplně
завтракать	snídat	совещание, совещания (s)	porada, jednání
заканчивать	ukončovat, dokončovat	спектакль, спектакля (m)	představení (divadelní)
звонок, звонка (m)	telefonát, telefonický hovor <i>zde</i>	спрашивать	ptát se
идти	jít	столовая, столовой (ž)	jídelna
иногда	občas, někdy	театр, театра (m)	divadlo
купить	koupit	тогда	v tom případě, potom <i>zde</i>
лишь	jen, pouze	урок, урока (m)	hodina (vyučovací), lekce
мечта, мечты (ž)	sen, touha	фитнес-клуб, фитнес-клуба (m)	fitness klub
мечтать	snít, toužit	хотеть	chtít
мешать	překážet, vadit, rušit <i>zde</i>	читать	číst
начинать	začínat, zahajovat		
необычный	neobyčejný, neobvyklý		
ничего	nic		

ФРАЗЕОЛОГИЯ / FRAZEOLOGIE

Audio 05_05

Ничего особенного.	Nic zvláštního.
Какие у тебя планы на завтра?	Jaké máš plány na zítra?
Во сколько?	V kolik?
как правило	zpravidla
У меня нет времени!	Nemám čas!
в будние дни	ve všední dny
в выходные	o víkendu
играть в гольф	hrát golf
играть в футбол	hrát fotbal
идти в гости	jít na návštěvu

Toto je pouze náhled elektronické knihy. Zakoupení její plné verze je možné v elektronickém obchodě společnosti eReading.